

Taxa postala
páitite in num.
No. 224718/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
vidékség egyetlen politikai napilap-
ja. Célkeink utánnomását csak a
torrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztési
leveleket nem
fogadjunk el.

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marcell
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 18.

Ara 5 lej

Péntek, 1937. július 2

5697. EV. XX. EVF.
TAMUZ 23. 146. SZAM

Cuza és Iorga

A különböző politikai találkozások között, amelyek a nyári kánikula politikai szintjét tartották, kétségtelenül a Cuza-Iorga kombináció volt a legszínesebb. Először vagy harminc évvel ezelőtt társultak össze és legutóbb 1920-ban váltak szét utjaik.

A román kulturális reneszánsz mozgalmaiba Iorga hatalmas tudását és eredeti egyéniségét vitte, szemben Cuzával, akinek gazdaságtudományi és szociológiai dolgozatai erősen tartották magukat a plágium-hírek.

Iorga hamar átértette Cuza antiszemitizmusának egyoldalúságát és nem volt hajlandó vállalni a lasi professzor túlzásainak ódiúmát, bár a zsidókérdésben ő sem foglalt el sohasem túlzottan megértő álláspontot.

Mindketten többé-kevésbé reménytelen és csalódott szerelmesek a politikának.

Legutóbbi találkozásukat is újabb csalódások hozták létre.

Goga egyre inkább meggyőződés aról, hogy Cuza professzorral a feje fölött még sokáig kell rónia a hatalomhoz vezető utat, jobbra-bakra és Cuza professzor tudásával, vagy anélkül, politikai tárgyalásokat kezdeményezett. Hol Vaidával, hol Averescuval hozták hírbe a könnyűvérű csucsal költőt.

Az a veszedelmes fenyegette Cuzát, hogy egy szép napon egyedül marad fiával és programjával, míg pártjának többi alkatrészeit Goga magával viszi egy másik házasságba.

Iorgát családok érték az Akadémiában és a politikában egyaránt. Az Akadémiában, ahol az ő határozott tiltakozása ellenére is rendes taggá avatták fel az általa tul modernnek tartott Lucian Blaga költőt és a politikában, ahol egyetlen szó sem esik egy Iorga-kombináció lehetőségéről.

A két csalódott állítólag csak kulturpolitikai megbeszéléseket folytatott, de lehet, hogy szó volt köztük a nagy politikáról is.

A Cuza-Iorga megegyezés Cuza professzor pozícióját erősítene meg Gogával szemben és a keresztény nemzeti párt két feje egy harmadikkal szaporodna meg.

Három ilyen fej együttműködése pedig kiszámíthatatlan következményekkel járhat.

Csak egyetlen dolog bizonyos, hogy nem viszi közelebb a hatalomhoz a cuzista pártot.

160 ünnepnap

A fővárosi lapoknak szöveget ütött a fejükbe az a hivatalos közlemény, hogy a Péter és Pál napjára elfeledt hivatalos munkaszünet után még egy félnapig vakációra küldték az állami tisztviselőket.

Valóban rendes szokása a közigazgatásnak, különösen a nyári hónapokban, hogy hivatalos ünnepkékké minősített vallási szünetek után még egy napot vagy egy félnapot engedélyez az állami tisztviselők számára.

Kétségtelenül nagylelkű gesztus. Csakhogy amint azt a Tempo című lap kiszámítja, ilyenformán túlzott mértékben biztosítják az állami tisztviselők pihenését.

Az elmúlt félévben 44 ünnepnap volt, ezeket egy-egy félnapi pihenő is követte. A lap szerint ez azt jelenti, hogy az elmúlt 181 nappól 72 napon nem dolgoztak.

Ha a naptárt átlapozzuk, látni fogjuk, hogy az év folyamán még 37 ünnepnapunk lesz, ami a rákövetkező félnapokkal további 62 munkanapot jelent.

Ebbe a számba bekalukálták azt is, hogy a péntekes eső ünnepnapok után pld. szombaton egyáltalában nincs hivatal. Ha az ünnep két napos és szerda-csütörtökre esik, utána péntek-szombat és vasárnapon sem dolgoznak a tisztviselők. Ezt közigazgatási nyelven „hidak”-nak nevezik.

Ezekén felül még a szombat délutánokat is be kell számítani, amikor a köztisztviselők sosem dolgoznak.

A számadás végeztével megállapíthatjuk, hogy a köztisztviselők az év folyamán 160 napon keresztül nem dolgoznak.

Valóban irigylésre méltó helyzet. Az ünnepelő állam, a kevés munkát igénylő közigazgatás félténye sugárzik a számokból. Azt bizonyítják, hogy az országban minden olyan tökéletesen megy, hogy a köztisztviselők lábukat látogva ünnepelhetik meg az évnek csaknem a felét.

Ugyanakkor azonban a magánvállalatok dolgoznak. A magánvállalatok ugyanis csak

Csütörtök délelőtt Károly király elutazott Lengyelországból

Fényes fogadtatásban részesítették Ófelségét a lengyel királyok városában. A király virágcsokrot helyezett el Pilsudski sírján

Antonescu és Beck Krakóban aláírták a bucuresti lengyel és a varsói román követségek nagykövetségi rangra való emeléséről szóló okmányokat

Varsó, július 1. Tegnap a királyi vonatot Középlengyelországban és különösen Kielceben várta nagy fogadtatás. Az állomásokat mindenütt feldíszítették, a sínek mentén igen sok paraszt és iskolás sorakozott fel.

Krakkói jelentés szerint a királyi vendég számára a lengyel királyok régi városa fényes fogadtatást nyújtott.

A királyi vonat 17 órakor érkezett meg. Az állomáson az illusztris vendégeket Gnoinszki krakkói vajda és Wargut-Luczinski tábornok, katonai parancsnok fogadták. Az állomás fogadóterme szépen fel volt díszítve, ajtaja fellett a következő román nyelvű felirat volt: „Eljen II. Károly, Románia királyai! Miután cerclert tartott, az uralkodó kilépett az állomás tere a ahol hatalmas tömeg éljenzte hosszasan. Az ünnepség közepette a magas vendégek

két autóbá helyezkedtek el a erődbe hajtattak amelynek kapujára a román királyi jelvényeket tűzték ki. Kapliczki polgármester mondott üdvözlő szavakat, majd ezüst tálcán a tradicionális kenyert és sőt nyújtotta át az uralkodónak. A polgármester emlékeztetett arra, hogy Krakónak 14 évvel ezelőtt abban a megtiszteltetésben volt része, hogy falai között vendégül láthatta a lojális Ferdinánd királyt, a jelenlegi uralkodó atyját.

A menet azután a Wawel kastélyba tartott ahol az uralkodó gyönyörű virágcsokrot helyezett el Pilsudski marsall sírjára, majd a király és Mihály vajda megtekintették a Wawel székesegyházat, amelynek bejáratánál Cortesi nuncius, pápai prélatus fogadta őket.

Este a köztársasági elnök vacsorát adott az illusztris vendégek tiszteletére.

Hivatalos lengyel közlemény Károly király látogatásáról

Tegnap este a következő hivatalos lengyel közleményt hozták nyilvánosságra:

„Ófelsége Károly román király látogatása, amit Öxelenciája a lengyel köztársaság elnökénél tett, rendkívül fényes módon juttatja kifejezésre azt a kikezhetetlen barátságot, amely annyira szerencsés formában egyesíti a két szövetséges államot. Az ez alkalommal lefolyt tanácskozások során alapos tanulmányozás tárgyává tették azon fontosabb kérdéseket, amelyek a két ország közös érdekeire vonatkoznak. Ezen érdekek teljes egyezése volt megállapítható, amely a béke fenntartását jelöli meg a román-lengyel szövetség lényeges céljának.

Másrészt, a lakosság által kifejezésre juttatott annyira meleg és spontán lelkesedés bizonyították szolgálatát a lengyel nemzet őszinte ragaszkodásának egy elvhez és olyan szövetség gyakorlatához, amely annyira jól megfelel a két nép létérdekeinek.

Ófelsége Károly király a tiszteletére rendezett különböző katonai ünnepségek során nyilvánítani kívánta a lengyel csapatok csodás tartása, felszerelésük és kiképzésük által keltett mély benyomását.

Nagykövetségi rangre emelték a bucuresti lengyel és a varsói román követségeket

Krakkóból jelentik, hogy tegnap este a Wawel-kastélyban, Antonescu és Beck külügy miniszterek, kormányaik nevében a következő megegyezést írták alá, amely az illetékes követségeknek nagykövetségi rangra való emelésére vonatkozik:

„A román királyi kormány és a lengyel köztársaság kormány, megfelelően a lengyel köztársasági elnök Öxelenciája és Ófelsége Károly román király által folyó év június 26-án mondott beszédeikben foglaltaknak és hogy

kifejezésre juttassák a két nemzetet annyira szerencsés módon egymáshozfűző érzelmeiket, tekintettel továbbá védszövetségükre, amely annyira szorosan kapcsolja őket egymáshoz s amely az európai béke és biztonság egyik alapjává vált, — megegyeztek abban, hogy a lehető legrövidebb időn belül a varsói román és a bucuresti lengyel követségeket nagykövetségi rangra emelik.”

Jelen okmány két példányban készítettett a krakkói Wawel-kastélyban 1937 június 30-án. Antonescu Victor és Joseph Beck.

Varsói jelentés szerint mielőtt elutazott volna az uralkodó, kiténtette Moscicki elnök nevére.

Ma lépi át a román határt Károly király

Bucuresti jelentés szerint, ma, pénteken reggel lépi át határt az uralkodó, aki Bukovinában részt vesz az arcas-ünnepségeken, majd Sinaia-ba utazik, hogy meglátogassa Mária királynét. Július 10-ig az uralkodó részben Sinaia-ban, részben a fővárosban tartózkodik, majd kezdetét veszi a hivatalos nyári szünet, amely augusztus végéig fog tartani.

Krakkóban román nyelven eljentezték Károly királyt

Krakkói jelentés szerint csütörtökön reggel 8 órakor az uralkodó és Mihály vajda sorra megtekintették Kakkó nevezetességét, a székesegyházat, a könyvtárat, a lengyel királyok és hősök szobrát. A tömeg mindenütt lelkesen éljenzte az uralkodót. Tizenegy órakor a király Moscicki-elnökkel együtt az állomásra hajtattott. Az uccákon a lakosság román nyelven éljenzte Károly királyt, aki 11.30 órakor szállt fel szalonkocsijába. A vonat 11.50 órakor gördült ki az állomásról.

(Folytatása a 8. oldalon.)

Meg kell várniuk, míg az összes félnapok és „hidak” véget érnek. Végeredményben tehát az adófizető bőrre megy a köztisztviselők tulhajtott ünnepeltetése.

Amivel a közigazgatás irányítói nem szoltak törődni. Ugy gondolják, hogy éppen elég dolog történik az adófizető terhére.

Ahhoz a sok mindenhez képest ez igazán semmisség...

Mandszuko császára

Nemrég járta be a lapokat a hír. Pu-Yi császár, Mandzsukuo uralkodójának öngyilkossági kísérletéről és betegségéről. A hír nem keltett különösebb szenzációt, jöllehet koronás államfőről, olyan emberről volt szó, akinek még döntő szerepe lehet Keletázsia politikai életében. A világ közvéleménynek ez az érdeklődése arra vezethető vissza, hogy Mandzsuko császárat nem ismerik.

Akik azonban figyelemmel kísérik a Távolkelet eseményeit, tudják, hogy Pu-Yi nemcsak egy új ország uralkodója, amely Japán terjeszkedésének szükségéből született meg, hanem a legrégibb dinasztiák egyikének, a kínai császári háznak a lezármazottja. Pu-Yi az utolsó kínai császár.

Annak az embernek az élete, aki nemrég ősei világába akart átköltözni, szenzációs anyagot tudna adni egy rényirő számára. Ez a fiatal ember, aki ha nem is nyomorúságból, de elég feltűnő szegénységből, a diákélet szűkölködéséből emelkedett trónra, háromszor volt már császár. Ugy látszik azonban, hogy e magas hivatás igen terhes volt vállainak, úgy, hogy minden áron hidat találni magának az itteni és a tulvilág között.

Sok mindent beszélnek Pu-Yi személyéről. Egyesek, különösen a cantoniak, vagyis azon kinaiak, akik nem óhajtják a monarchia visszaállítását, azt állítják, hogy degenerált sarja ősi családjának, egészen visszamaradott ember.

Akik azonban a mostani mandzsukói uralkodót ismerik, egészen más véleményen vannak róla. Néhány külföldi újságírónak alkalmá volt beszélni vele és ezek az újságírók csak a dicséret és elismerés hangján tudnak beszélni arról a fiatal uralkodóról, akít a japán érdekek ültettek trónra.

Abból a néhány intervjuból, amelyet a külföldi újságíróknak adott a császár, rendkívül érdekes részletek bontakoznak ki az uralkodó egészen sajátos életfelfogásáról.

A mandzsukói császári palota magában véve is egy kisvárosnak számít. A kínai paloták mintájára épült, nélkülszi azonban azoknak fényét és csillogását. Vajjon miért? Mandzsuriában minden ideiglenesnek látszik. Az az érzés uralkodik mindenütt, hogy ebben az országban még zavargások lesznek, amelyek megdönthetik a mai helyzetet, amelyet túlságosan kemény eszközökkel teremtettek.

A palota egyik magasrangú tisztviselője, arra a kérdésre, hogy miért folytat oly egyszerű életet a császár, a következőket mondotta:

— Az igazi császári palota számára kijelölték a helyet, elkészítették a terveket és összeállították szabályrendeletüket. A jelenlegi palota ideiglenes jellegű.

Ennél is érdekesebb azonban az a válasz, amelyet a japán követség egyik tisztviselője adott arra a kérdésre, hogy miért székelt a követség oly igénytelen házban. A válasz így hangzott:

— A követség számára kiválasztottam a helyet, elkészítettem a terveket és összeállítottam a szabályrendeletüket. A jelenlegi követség ideiglenes jellegű.

Ez az ideglenesség jellemzi Mandzsukuo.

Mandzsukuo császára olyan dinasztiából származik, amely istenek ivadékainak tekint magát. A fiatal császár azonban sok mindenről lemondott luxus és pompa tekintetében, ami őt, mint földi istent joggal megilletné. Egyszerű ember, aki európai öltözetben jár és minden tekintetben igyekszik közeledni az európaiakhoz. Nagy feltűnést keltett és zavarokat okoz

zött koronázása alkalmával is azzal, hogy nem marsalli egyenruhában jelent meg a koronázási ceremónián. Maga a ceremónia azonban nem tért el a hagyományoktól, mert a császár őszinte hívó. Egyik nyilatkozatában kijelentette, hogy tiszteletben tart minden vallást, mert nem tűri a túrelmetlenséget, de a vallástalanságot sem.

Három éves korában, vagyis 1908-ban, Pu-Yi, akit akkor Hsuan-Tungnak neveztek, ősei trónjára lépett. Három nappal később, a banki forradalom megfosztotta trónjától, de különös módon megengedték, hogy a palotában lakjon a köztársasági elnök mellett.

Tizenkét éves korában, egy tábornok által rendezett forradalom visszaszerezte neki a trónt. A tizenkét éves Pu-Yi újból való trónrajutásáról érdekes anekdotát beszélnek. A tábornok, aki őt visszahozta a trónra, brutális, rosszul nevelt ember volt. Egy napon, amikor a fiatal uralkodó trónusa előtt járka fel-alá, a fiatal császár a modortalanság láttára rászólt: *Koto* — vagyis a földre!

A tábornok eleinte vonakodott engedelmessé válni, de a fiatal uralkodó erőlyes hangjára engedett a parancsoknak.

E második császárságnak is forradalom vetett véget. Pu-Yi Japánba menekült, ahol, mint diák nehéz életet élt, amíg egy szép napon a japán császárságnak szüksége volt valakire, akit a nemzetközi egyezmény ellenére teremtett új állam trónjára ültethessen. Pu-Yi kilépett az ismeretlenség homályából, a szegényes diáksorsból és harmadszor is császár lett belőle.

De Pu-Yi száműzetésben érzi magát. Mandzsukó egész környezete számára száműzetés. A Pekingbe való visszatérésről álmódznak, arról, hogy Pu-Yi újból ősei trónjára fog lépni. És ez nemcsak a környezet álma, hanem a császáré is.

Lehet, hogy ebben van a kulcsa Pu-Yi császár rejtélyes megbetegedésének is, amelyet ő maga akart.

Hamlet — szabadtéren

A kolozsvári magyar színészek játéka a református kollégium udvarán

Szerdán ese borus ég alatt, de azért mégis telt nézőtér előtt játszódtak a magyar színészek Hamletet, a shakespearei drámák e leghatásosabbját. Ezuttal a dialógusok benső tüze, gondolatainak mélysége, az érzelmek háborgása és a fájdalom bölcsesége átfogóbban, szebben, a maga valóságában jött ki. Érezni kellett, hogy a költő is a Természet mellé szánta, az ég alá és lombok közé a játékot, amely így a legszebb művészi élmény magasságába emeli a „látót és hallót”. Kádár-Imre ezuttal szerencsésen osztotta ki a szerepeket és sok sikerült rendezést is felülmutatva ezzel a teljesítményével. A méltóságos tragikum hangulata pillanatokig nem szakadt meg és a temetői jelenet groteszk humorra alól is keserűen feltört.

Lantos Béla Hamletje kiteljesültebb, erősebb és mélyebb volt a szabad ég alatt, mint a színház falai között. Itt mutatta meg igazán drámai képességeit, érzelmi világának széles skáláját, organumának erejét, a fájdalom fenségének mély átérzését. Fényes Aliz harmatos gyöngyágyával és az eszelős jelenetekben való megindultságával felejthetetlenül tette ezt a szabadtéreni Oféliáját. Harmat Jolán fejedelmi tartózkodása a második felvonás tragikus jelenetében a nagyképpességű színésznő egyik legkézzelvezettebb művészi munkája. Borovszky Oszkár királyja nem merített sokat a shakespearei elgondolás kútjából, de imponáló alakjával és kiállásával erőteljes organumával egészséges illúziót keltett. Csóka József játszotta Poloniust. Megrendítő volt apai gondoskodása, félelme, szeretete. Igaz művész; sokoldalú, áthasonuló, átérző. Gróf László színészkirályának kis szerepében is nagyszerű volt. Nagy István játszotta Laertest, Tóth Elek, Hamlet atyját, Horatiót Forgács Sándor. Mindnyájan kitűnnek. Tompa Sándor srásója, most is a színház e jelesének csúcsteljesítménye. Kisebb szerepekben Deasy Jenő, Jenei János, Örvösi Géza, Dancsó György mutattak jó formát. Vojticky Elvira apródja snájdig és kedves volt. Kiemelkedő része a szabadtéreni előadásnak a kisérő zene, amit Schreiber Alajos állított össze Beethoven szerzeményeiből stílusosan, a dráma komorságát és feszültségeit kongeniálisan aláfestve.

Hálásak lehetünk Rajnai Sándornak, a scenika mesterének, aki eredeti ötletekkel gazdagította a dráma külső kereteit és menetének ritmusát. (sz.)

Ha nem sikerül Palesztina kettéosztásának terve

Anglia kerekasztal-konferenciára hívja a zsidókat és az arabokat?

A bulgáriai zsidóság tiltakozó távirata Chamberlain miniszterelnöknek

Békétárgyalások a Cionista Szervezet és a revizionisták között

London, július 1. A Jewish Chronicle, az angliai zsidóság legtekintélyesebb sajtóorgánuma „Nem elkerülhetetlen a felosztás” címmel figyelemre méltó cikket közöl a cionizmus politikai helyzetéről, a királyi bizottság jelentéséről, a királyi bizottság jelentésének aláírása után.

A lap kijelenti, hogy megbízható forrásból nyert információi szerint

a királyi bizottság véglegesen Palesztinának két független államra való felosztását javasolta a kormányának.

Jeruzsálem és Haifa, esetleg Nazaret és Betlehem is angol közigazgatás alatt maradna. Későbbi verziók szerint Jeruzsálemet a zsidó területhez csatolják ugyan, de a városi közigazgatás nemzetközi lesz. Az ország kettéosztásával egyidejűleg megszüntetik a mandátumot.

Az előmunkálatok azonban legalább három évet fognak igénybevenni és ez alatt lehetőséget nyújtanak a felosztás arab és zsidó ellenzőinek, hogy együttes ellenjavaslatot dolgozzanak ki.

„Ez a gondolat — írja a lap — nem méltó az angol államművészetnek. Nem mentesíti a kormányt gondjaitól, mert a zsidó bevándorlás és földvásárlás okozta nehézségek fennmaradnak erre a határidőre. Jobb volna tehát, ha az angol hatóságok más megoldást keresnének, mint a kettéosztás, olyan megoldást, amelyet mérsékelt zsidó és arab körök is elfogadhatnak. Údvös volna az is, ha a kormány érvényesítené tekintélyét a terroristákkal szemben. Mindenesetre újból hangsúlyoznunk kell, hogy

a zsidó nép nem fogja akceptálni a felosztási politikát. A Zsidó Nemzeti Otthon összehívásában egy ünnepléses ígért meztagságát és egy történelmi remény meghamistítását látja.

Nem hiszi, hogy a felosztás elkerülhetetlen. Az arab szélsőségeseknek való kapitulálás nem ígér békét, tekintet nélkül arra, hogy felosztják-e Palesztinát vagy sem.”

A fenti cikkből arra következtethetünk, hogy a királyi bizottság javaslatai alapján a kormány nem fog nyomban hozzálátni a kettéosztás megvalósításához. Ki fogja hirdetni elhatározását a kettéosztásra és a két állam megalakulására vonatkozólag, azután újabb három éves huzavona következik azon a címen, hogy lehetőséget nyújtsanak a zsidó-arab megegyezésre.

Arab-zsidó kerekasztal-konferencia

A londoni zsidó lap információi nagyjában megegyeznek jeruzsálemi arab lapjelentésekkel is. Az „Adifaa” című arab napilap londoni jelentés alapján tudni véli, hogy a királyi bizottság, arra az esetre, ha a zsidók és az arabok egyaránt elvetik az elosztási tervet, azt javasolja az angol kormánynak, hogy

zsidó-arab kerekasztal-konferenciát hívjon össze Londonba.

Az arab lap azt is tudni véli, hogy az angol parlament két házának hozzájárulása nélkül nem kerül sor a királyi bizottság javaslatainak keresztülvitelére, jóllehet, a kormány nem viszi előzetes parlamenti vita elé a bizottság jelentését. Egyébként

Lloyd Gediget, lord Amery és Churchill volt gyarmatiügyi miniszterek máris a bizottság javaslatai ellen foglaltak állást.

Az Adifaa információi szerint a londoni

gyarmatiügyi hivatalban számolnak azzal a lehetőséggel, hogy újabb zavargások fognak kitörni Palesztinában és Transzjordániában, ha a királyi bizottság jelentése a zsidók kívánságainak fog kedvezni és az arabokét figyelmen kívül hagyja. Ebben az esetben 70 ezer főnyi haderőre és nagy technikai és anyagi erőfeszítésekre lesz szüksége az angol közigazgatásnak. Az arab fejedelmeket, akik Londonban jártak a koronázás alkalmával, biztosították angol részről, hogy a királyi bizottság jelentése által nem fog rosszabbodni a palesztinai arabok helyzete.

A bulgáriai zsidók tiltakozó távirata

Szofia, július 1. A bulgáriai zsidók központi konszisztórium a következő táviratot intézte Chamberlain angol miniszterelnöknek:

„A központi konszisztórium, a bulgáriai zsidóság általános választások alapján alakult legfelsőbb képviselete elkeseredésének ad kifejezést a kis Palesztina újbóli felosztásának terve fölött. Apellál a nemes angol nemzethez, hogy teljesítse a történelem által neki juttatott küldetést. Ha még is elhatároznák a felosztást, a bulgáriai zsidóság tiltakozását jelenti be az ellen és kijelenti, hogy nem fogadja el Palesztina kettéosztását, vagy kantonizálását.”

A távirat másolatát a népszövetségi man dátumbizottságnak is elküldötték.

Széleskörű munkával, új alapokra fekteti a Zsidókórház működését az új vezetőség

A Zsidókórház új vezetőségének első munka-ülése

Ciuj, július 1. A kolozsvári Zsidó Kórház-egyesület újonnan megválasztott széleskörű vezetősége e héten tartotta meg első érdemleges ülését, melyen már élesebb vonásokkal rajzolódott ki a nagy, sokoldalú és minden kérdést felelő munkának a körvonala, mely a kórház minden irányú fejlesztését és fejlődését fogja eredményezni.

Az ülésen dr. Hamburg indítványára, aki kifejtette, hogy egy igazán jól működő kórháznak az ingyenes betegek számának a növelése a főfeladata, elhatározták, hogy az így előálló nagy szükséglet fedezésére ingyen-betegápolat létesítenek. Az alapot az egyesületi tagok számának növelésével, továbbá német-zsidó mintára bélyegakció által kívánják fedezni és erre fognak szolgálni a kisebb adományok is. Dr. Sebestyén elnök bejelentette, hogy a tagok szerzésére fokozott propagandát fejtenek ki, mely már az első napokban 73 új tag belépését eredményezte. Örömmel emlékezett meg a Tordán, e vasárnap megtartott propagandáiról, amelyen a központ kiküldöttét igazán megalapozott szeretettel és erejüket jóval túlhaladó áldozatkészséggel fogadták. A tordai akció gyönyörű sikere minden várakozást felülmutat és így — mint tíz évvel ezelőtt amikor szintén Torda kezdte meg a vidéki kórházegyesületi szervezkedést, most újra az ére került. A gyűlés, e bejelentés elhangzásakor jelenlevő Wezel főrabbit meleg ünneplésben részesítette. Jozsovits Lipót egyesületi alelnök, a sziget hitközség elnöke, a hitközség eddigi hozzájárulásának 100 százalékos felemelést jelentette be. Dr. Róth Marcell egy. magántanár a kórház egyik főcélja, a betegek gyógykezelésének a kiemelése mellett felhívja a figyelmet arra, hogy a másik főcél, az orvosok tudományos továbbképzése, a fiatal zsidó orvosnemdzedék és orvosnemdzedék tanulási lehetőségeinek a megteremtése, illetve az eddigi ily irányú ténykedések szisztematizálása és állandósítása egyre fontosabb válik. Javasolja, hogy e célra előadó-, tanulótermek, szalkgyűjtemények létesítenek, az egyes betegosztályok jobban elkülönítenek és a tudományos felszereléseket egészítsék ki. Megállapítja ez alkalommal, hogy a Eszter-remd két éves fennállása alatt minden várakozáson felüli eredményt produkált úgy a betegek, mint az orvosok szempontjából és a növekedések minden dicséretet megérdemelnék, mert úgy elméleti, mint gyakorlati teendőiket a legteljesebb mértékben végzik. Emiatt ez a szép intézmény megérdemli és megköveteli a továbbfejlesztést, illetve az ehhez szükséges anyagi eszközöket. A kórház szociális tevékenysége érdekében meg kell tenni egész Erdélyben a szociográfiai felvételeket, melyhez az első lépést az Eszter-remd növekedésének a segítségével a máramarosmegegyel Havasmezőn igen kielégítő eredménnyel tették meg. Az országos szociálhigiéniai munka bázisát is a kolozsvári Zsidókórházban kell lefektetni. Dr. Kertész Jenő örömmel állapítja meg, hogy végre a zsidó tanulóifjúságra is gondolkodnak és dr. Hamburg javaslatára, hogy a szociográfiai kérdésekben a Párizsban székelt zsidó szociográfiai központtal — mely más országokban már nagyon szépen dolgozik — vegyék fel az összeköttetést, dr. Róth indítványait nagy lelkesedéssel magukévá tették. Az indítványokkal a Kórházegyesület lényegükben a dévai kórházegyesületi kerület indítványait is egyhangulag elfogadta.

London, július 1. A „Star” című londoni liberális lap a következő információt közli: „A dr. Weizmann vezetése alatt álló mersekkelt cionista csoport és a Jabotinsky vezetésével álló revizionista szarny között tárgyalások folynak közös védelmi arcvonal létrehozására Palesztina felosztása ellen, amelyet a királyi bizottság javasol jelentésében.”

Egyidejű johannisburgi jelentés szerint a délafrikai cionista föderáció nyilatkozatot tett közzé, amelyben bejelenti, hogy átiratot kapott a londoni cionista exekutívától, hogy

előkészületek folynak egy kerekasztal-konferencia összehívására a Cionista Világszervezet és Jabotinsky és hívei között.

A londoni átirat vétele után N. Kirschne a délafrikai föderáció elnöke közölte az exekutívé értesítését Jabotinskyvel és amreményének adott kifejezést, hogy a kerekasztal-konferencián sikerülni fog elérni „a legjobb békét és egységet egy egységes Cionista Szervezeten belül.”

Jabotinsky válaszában kifejti, hogy a revizionisták javaslata a kerekasztal-konferenciára nem azonos a londoni elgondolással. A revizionisták nem „egységes cionista szervezet” kérdésre helyezték a fősúlyt, hanem sokkal messzebbmenő problémára, arra, hogy az egész propalesztina zsidóságot általános választások alapján alakuló nemzetgyűlés által fogják össze. Jabotinsky végül arra nézve kér felvilágosítást, hogy a londoni exekutívé a revizionista újcionista szervezettel, mint olyannal óhajta-e kerekasztal-konferenciát tartani és hajlandó-e a Cionista Szervezet követelését mellett a revizionistákat is tárgyalás alá venni, elsősorban azt a javaslatot, hogy a Jewish Agency választott nemzetgyűléssé alakítsák át?

A fentiekhez tudni kell, hogy a délafrikai cionisták régóta fáradoznak azon, hogy közeledést hozzanak létre a cionista exekutívé és a revizionisták között és az utóbbi időben maga Jabotinsky is délafrikai barátain keresztül tett lépéseket ebben az irányban.

Orvosilag a egészségét márkára, ne

A nyári szünetre

Do

Megmoz

Bucaresti, ju
Tegnap délután
meg az ilfovi ü
zottsága előtt
Georceanu és I
gyalása. A per
Uj Kelet olvasó
a választások r
dalkodni a job
Istrate Micescu
halasztani a bu
szagos ügyvédsz
nácósok megvé
lek szerint a k
lommál is gond
elkötözött foly
és állították a
listavezetőjét. A
az ügyvédi kar
hatalmat rendel
ján az igazságt

Csak
elfog

Dem. Dobres
koztak a fegyve
len. Kérték tov
sik kamarához
curesti kamara
gyelmi tanácsa
jobboldali ügyv
a nagy nyilván
rescuéknak a k
tehat már eleve
ben. A per áth
föltött július 3-
mellett működő
semmitörszéki t
védszövetség ál
bucuresti kamar
elvetette Dobr
hogy mint elfo
sítsák vissza a
június 30-ra k
lást, tehát gon
senek Dem. D
föltött még mi
fegyelmi eljárá
áthelyezése fel

Kik v

Dobrescu és
lőbb bucaresti
ra, köztük Lu
ter, Ghelmegea
ian Alexandres
dékánja. Iunia
után azonnal f
fegyelmi bizott
mutatott arra,
mai dékán a fe
elve megtörő
látásba a dem
résről Dobres
rágalmazás cin
és a fegyelmi
tehat bírák és
res viszonyban
A pergáló k
elutasította, mi
a tárgyaló tere

Orvosilag a
egészségét
márkára, ne

A nyári szü
szünetre

Dobrescu és demokrata ügyvédtársai a fegyelmi bíróság előtt

Megmozdult az ügyvédtársadalom az ilfovi kamara jobboldali

Bucuresti, július 1. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délután három óraker kezdődött meg az ilfovi ügyvédi kamara fegyelmi bizottsága előtt Dem. Dobrescu, Romulus Georceanu és I. N. Vladescu ügyének tárgyalása. A per előzményei ismeretesebbek az Uj Kelet olvasói előtt. Miután a kormány a választások napján nem engedte garazdálkodni a jobboldali terrorcsapatokat, Istrate Micescu és társai jónak látták elhalasztani a bucaresti kamara által az országos ügyvédszövetséghez delegálandó tanácsosok megválasztását. És miután a jelek szerint a kormány a következő alkalommal is gondoskodni fog a rendről, más eszközökkel folytatódtak: fegyelmi bíróság elé állították a demokrata ügyvédek három listavezetőjét. A vád ellenük: megsértették az ügyvédi kar méltóságát azzal, hogy karhatalmat rendeltettek ki a választás napján az igazságügyi palotához.

Csak július 6-án tárgyalják az elfogultsági kifogást

Dem. Dobrescu és társai azonnal tiltakoztak a fegyelmi eljárás megindítása ellen. Kérték továbbá az eljárásnak egy másik kamarához való áttételét, miután a bucaresti kamara jelenlegi vezetősége és fegyelmi tanácsa kizárólag prononszirozott jobboldali ügyvédekből áll, akik gyűléseken a nagy nyilvánosság előtt követelték Dobrescuékna a kamarából való kizárását, tehát már eleve elfogultak ebben a kérdésben. A per áthelyezésére vonatkozó kérés fölött július 3-án dönt az ügyvédszövetség mellett működő bíróság, amelynek négy semmitörvényes tanácsos és három az ügyvédszövetség által delegált tagja van. A bucaresti kamara fegyelmi tanácsa azonban elvetette Dobrescuékna azon kérését, hogy mint elfogult és érdekelt bírák utasítsák vissza önmagukat. Ezzel szemben június 30-ra kitérték a fegyelmi tárgyalást, tehát gondjuk volt arra, hogy döntene Dem. Dobrescu és társainak sorsa fölött még mielőtt intézkedés történe a fegyelmi eljárásnak más kamarához való áthelyezése felől.

Kik védik Dobrescut és társait?

Dobrescu és társai védelmét a legkiválóbb bucaresti jogászok vállalták magukra, köztük Ionian volt igazságügyminiszter, Ghelmegeanu volt alminiszter és Traian Alexandrescu, a bucaresti kamara volt dékánja. Ionian a tárgyalás megkezdése után azonnal felszólalt és kifogással élt a fegyelmi bizottság összes tagjai ellen. Rámutatott arra, hogy Istrate Micescu kamarai dékán a fegyelmi tanács nevében már eleve megtörő intézkedéseket helyezett kiállításba a demokrata jelöltek ellen. Másrészt Dobrescu, Vladescu és Georceanu rágalomzás címén pert indított a dékán és a fegyelmi tanács összes tagjai ellen, tehát bírák és vádlottak e pillanatban peres viszonyban állanak egymással. A pergátó kifogást a fegyelmi tanács elutasította, mire a három vádlott kivonult a tárgyaló teremből azzal, hogy ilyen kö-

rülmények között nem lehet dönteni ügyükben. A fegyelmi tanács ennek ellenére is folytatta ülését és kihallgatták tanuként a jobboldali szervezetek különböző megbízható ágenseit.

Természetes dolog, hogy ez az eljárás hatalmas felháborodást keltett az ország ügyvédségének nagy többségében. Dem. Dobrescu megalapítója és első elnöke volt a romániai ügyvédek országos szövetségének, ezen kívül kétszer is dékánja a fővárosi ügyvédi kamarának. Romulus Georceanu, az ügyvédszövetség jelenlegi alelnöke, I. N. Vladescu pedig a bucaresti kamara vezetőségének tagja volt mindaddig, amíg a jobboldali terrorral és veréssel keresztül nem erőszakolta Istrate és társainak győzelmét. Az ügyvédek tisztában vannak azzal, hogy Micescu és társai ily módon próbálják megakadályozni a demokratikus ügyvédeket a bucaresti választáson való részvételben. A demokrata ügyvédek politikai párthoz való tartozásoktól függetlenül el vannak határozva arra, hogy szolidárisan és teljes erővel lépjenek fel a brutális és alkotmányellenes törekvésekkel szemben, a rendnek és szabadságnak a kamarákon belül való helyreállításá-

vezetőségének terrorja ellen

sa érdekében. Mint a Dimineata írja, Dobrescu és társainak pere ismét napfényre fogja hozni az ügyvédségi hűbérurak egy szűk csoportjának agresszív törekvéseit, cinikus és törvénytelen eljárását.

A tiltakozások özöne

A temesvári kamara 140 ügyvéde tiltakozó táviratot intézett Sassu igazságügyminiszterhez, amelyben sürgős intézkedéseket kérnek a Dobrescu és társaival szemben készülő „égbekiáltó igazságtalanság” elkerülésére. A chisenevi ügyvédek ugyancsak tiltakozó táviratot menesztettek, melyben rámutatnak arra, hogy azok, akik erőszakkal kerítették hatalmukba a kamara vezetését, tovább folytatják az erőszakot, megfosztva szabadságuktól és jogaiktól az ügyvédeket. Az ilfovi kamarában valóságos anarchia dúl, amelynek sürgős megszüntetését és a törvényesség helyreállítását kérik.

A Lupta rámutat arra, hogy Dobrescu és társainak fegyelmi bíróság elé való állítása most már a legelfogultabbak szemébe is kinyitotta és megvilágosította előttük az ilfovi kamara mögötti jobboldali erők

SEGITSÉG

a kánikula ellen

A dolgozó ember, aki el van foglalva és nincs ideje uszodába, strandfürdőre menni, fogadjon meg egészsége érdekében legalább egy jó tanácsot: Hűtse le a forróságtól verejtékező testét valódi

DIANA-sósorszesszel

mely szerencsés összetételű hatóanyagainak gyors párolgása folytán üdít, hűsít, frissít és erősít.

céljait. A romániai ügyvédek szolidáris szövetsége, amelyet az ismeretes ügyvédkongresszus után Dem. Dobrescu alakított, Cazacliu (Chisineu), P. Chirila (Radauti), Virgil Ceacian (Oradea), és Alex Protopopescu (Bucuresti) aláírásával tiltakozó nyilatkozatot tett közzé, amelyben rámutatnak arra, hogy formailag egész sereg törvény és szabálysértés történt, lényegében pedig Istrate Micescu törvénytelen és sovén programjának alkalmazásáról van szó, amely ellen az ügyvédek a leghatározottabban emelik fel tiltakozó szavukat.

Vasárnap délelőtt 11 óraker a Capitol-mozgóban

Meir Grossmann

a Judenstaatspartei elnöke

„Mi lesz Palesztina sorsa?”

cimrel tart előadást.

Minden zsidó ott legyen!

Minden zsidó ott legyen!

Szovjet-Oroszország a nemzetközi kiállításon

Mit teljesített husz év alatt a szovjetállam

Párizs, július 1. Néhány nappal ezelőtt a párizsi világkiállítás román pavillonjáról számoltunk be, az alábbi sorok Szovjet-oroszország pavillonjáról szólnak.

A szovjetek meg akarták mutatni, hogy mi mindent valósítottak meg a kommunista rezsim husz esztendeje alatt a művészet és technikai haladás terén. A szovjet pavilon vízszintes síkokban, lépcsőszerűen emelkedik a magasba és ormán hatalmas szobor áll, amely egy sztakanovista ifjút és egy kolhoz leányt ábrázol, kik magásra emelve kezükben a szovjetunió jelképét: sarlót és kalapácsot tartanak. A szobor Muchina asszony műve. Nem rézbe öntötték, hanem oxidálástól védett acélba. Méretei egy hatemeletes házé.

A torony, amelyen a szobor áll, márványból készült és sárga oszlopok övezik. Ezt a márványt először mutatják be Nyugat-Európában.

Homlokzata két részre tagolódik és ezüst domborművek ékesítik. Két hatalmas főt látszik a márványon, a zászló és egy szovjet jelvény.

A 140 méter hosszú hall-ban két hatalmas táblázat mutatja a szovjetek fejlődését. Két dátum: 1917 és 1937 jelzi, hogy mit valósított meg a „husz éves szocialista forradalom”. Diagrammák, ábrák, Lenin, Sztalin, vagy a rendszer más teoretikusainak rövid jellemzői, grafikai munkák, a tudományos és technikai fejlődésről. Érrekes az „iparosodás” térképe. Huszonkét

méter a felülete és százezer apró mozaikból van összeállítva. A térképen egy éven keresztül 667 munkás és szakember dolgozott. Az orosz földből kibányászott nyolcezer drágakő szépíti az eredeti térképet. Minden kőnek megvan a maga jelentősége. Kékszínű ékkő jelzi a kanálisokat, érdekesek az ezen keresztül húzódó platina iverk. Óriási rubinok a nehézipari üzemeket, a smaragdok a faipari, a topázok az élelmezési üzemeket jelzik.

A teljesítmények bizonyítékai

Más teremben mutatják ki a rendszer teljesítményeit, az alkotmányos élet megvalósításai terén. Lenin és Sztalin sziklába vágott alakja a terem közepén áll. Egy autó és egy traktor mutatja az új ipari felfogások eredményét.

A munkavédelmi, közegészségügyi intézkedések, a hetórás munkaidő, az anyákat és gyermekeket segítő állam — mindmennyi szkeumatikus vázlat, amellyel a szovjetunió, mint teljesítményei bizonyítékával büszkélkedik.

Bemutatják a szovjet tudomány működését is és különösképpen a „nevelés” lendületét. Ezzel kapcsolatban mutatják be az összes iskolatípusokat, muzeumokat, könyvtárakat és munkásegységeket. Gyermekekről kisérlik Tolsztoj, Turgenyev, Dosztojevski munkáit. Shakespeare, Goethe, Jean Jaque Rousseau, Maupasant, Victor Hugo, Anatole France oroszra fordított

műveit. Külön helyet foglal el Gorkij és Puskin. Bemutatják a népművészetet is.

Érdekesek az élelmezési ipar ujdonságai, melyek egy kenyérgyár kicsinyített mását övezik. Ilyen kenyérgyár 300 ezer van Oroszországban.

A harmadik terem a szépművészetek és a színházak bemutatására szolgál. Miniatür színházat is felállítottak, eredeti, díszletekkel és kosztümökkel, forgószínpaddal.

A következő terem a szállítás terén elért eredményeket mutatja be. A vasutak kényelmét, a repülőutak biztonságát, a kikötők működését, az egészségügyi repülőszolgálat fejlődését. A terem közepén az észak-sarki kutatások számára létesítették emelvényt, mely a sarki területen végzett tudományos munkát mutatja be.

Végül a pavillon legmagasabb ponton fekvő termében az építészeti és városépítészeti teljesítmények sorakoznak fel. Rengeteg fénykép mutatja be a már működő, vagy előkészület alatt álló épületeket, köztük a hatalmas Dnyeszter-melléki villanyközpont, ami a legnagyobb a világon.

Sok reprodukció mutatja Leningrád és Moszkva átalakulását, az új csatornát, mely a Volgát Moszkvával egybeköti és amely a szovjetek fővárosát öt tenger: a Fehér-tenger, a Balti-tenger, Fekete-tenger, a Kaspi-tenger és az Azovi-tenger köztöjévé teszi.

A szovjet husz éves erőfeszítéseinek bemutatása ebben a teremben végződik.

Costiui gyógyfürdőn 30 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a máramarosi Astra között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Costiui gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 30 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 25 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Káhn Kálmánhoz, lapunk sziget munkatársához.

Orvosilag ajánlv. Huszonhat állam egészségét óvja. Figyeljen az OLLA márkára, ne fogadjon el utánzatokat

A nyári szezon egyik legfontosabb közszükségleti cikke: az ecet. Nagyváradon új, modern, kellemes aroma, elsőrangú minőség, versenyképes árak. Fűszeresek kérjenek azonnal ajánlatot a gyártól: Fabrica de Oțet Tigru, Oradea. (Tel. 503.) A gyár a nagyvárad ort. rabbinátus kaszusz-bizottságának felügyelete alatt működik.

kóser ecetgyár létesült. Figyeljen a TIGRIS márkára!

כשר אף למהדרין מהמהדרין

Lapokra ködését

Star" című londoni információ közli: etése alatt álló mér és a Jabotinsky vezető szárny között közös védelmi arvoztina felszítása elzottság javasol ja- gi jelentés szerint a ráció nyilatkozatot jelenti, hogy átira-onista exekutívófi, egy kerekasztal-sára a Cionista otinsky és hívei t. után N. Kirschme elnöke közölte az otinskyvel és ama zést, hogy a kerek rülni fog elérni „a éget egy egysége ül.” n kifejti, hogy a a kerekasztal-kon- a londoni elgondo- nem „egységes cio- ére helyezték a fő- hesszebbmenő prob- egész propalesztina álasztások alapján által fogják össze. zerve kér felvilágo- ekektív a revizio- ettel, mint olyannal éferenciát tartani a Szervezet követe- stákat is tárgyalás t a javaslatot, hogy asztott nemzetgyü- ell, hogy a délafri- adoznak azon, hogy re a cionista exe- k között és az utób insky is délafrikai lépéseket ebben az

kenderesi birtokára adügyminiszter. Bu- lomberg marsall teg- ri katonai gyakorla- dtak bankettet tisz- e utazott ahol leá- ormányzó látja ven- r tábornok, magyar

Amikor még nem volt ellentét a jiddis és héber között

Irtá: S. Niger

A jiddis irodalom a héber-aramusból keletkezett, mint egy koros fa fiatal ága. Olyan szó-művészetet érték alatta, mely a zsidó élettel szorosan összefüggött; oly jiddis műveket, melyek belülről fakadtak. A „külső” alkotások, a világi könyvek mint Artus király udvara, Berni Detre, Ragyanyó meséi és hasonlók — idegenek voltak a zsidó kultúrtradíció előtt és habár erősen judaizáltak azokat, nem feleltek meg a jiddisnek, nem használták a nép nyelvén irt irodalmi alkotásnak és nem tudták gyökeret verni és megbecsülést szerezni a zsidóság köreiben. Ha kedvelték is a zsidó asszonyok és egyszerűbb emberek, nem minden népszerű könyv a nép könyve. „Nagyanyó meséi” népszerűek voltak ugyan, de a nép mégis a Máásze Büch-et szerette és ha azt mondom, hogy a jiddis irodalom a héberből fakadt akkor tényleg olyan népkönyvekre gondolok, mint a Máásze Büch, melynek első ismert kiadása 1602-ben Bazelben jelent meg.

A Máásze Büch óriási gyűjteménye mintegy háromszáz elbeszélésnek, melyek a gómárá, midrás és más tulnyomóan zsidó forrásokból eredtek. Szekesztoje az előszóban a gómárá fordításának — gemore-teitsch — nevezi, miáltal nyíltan kifejezi, hogy nem hasonlít a Berni Detre és Hildebrandt mester c. mesékhez, amelyekből nem árad semmiféle meleg és szombaton tilos kézbe venni...

Ily Máásze könyvek okozták, hogy a nép nyelvén irt irodalom népirodalomává vált, az egész lelki élet kifejezőjévé, a jiddis kultúra szerve, nem pedig csak pusztán kellemes időtöltés eszköze. És mindeme könyvek főforrása a héber-aramus nyelveken alapuló szóképzés. Nyelvezetük héber-német, vagyis héber és jiddis: a történeti örökség és az eleven élet szüntézése. A zsidó kultúrában oly szerepet tölt be, mint a zsinagoga női osztályán az egykori felolvasó asszony, aki kisegítette azokat is, kik nem értettek a betűkhöz. A jiddis irodalom kibéte azokat, kik nem tudták héberül. Tulajdonképp nemcsak előadta, hanem a zsidó nép fiainak szellemében és a zsidó asszony izlése szerint magyarázta és fejtegette mindazt amit a héber és arameus nyelveken irt szent és kevésbé szent könyvekben talált.

Az első, a 13-ik században nyomtatott ó-jiddis nyelvű művekhez tartoznak a glosszák, vagyis a t'nách néhez kifejezéseinek fordításai. És éppen a magyarázatokból nőttek ki az első jiddis chumis-fordítások (Augsburg és Constanz 1544). Iazonban a chumis fordítások publikálása előtt Krakkóban 1534-ben nyomás alá került R. Ansel könyve, a Konkordanz-művek egyik neve, amely az ABC sorrendjében a t'nách minden szavát megmagyarázza. E könyv is jelképezi, hogy a jiddis irodalom és a jiddis-teitsch között, mely utóbbi akkor kezdett elterjedni, elejétől fogva meg volt a benső kapcsolat.

A második nyomtatott jiddis könyv, a Széfer Midót (1542), szintén mindkét irodalomhoz tartozik. Egyes kutatók állítása szerint a rendkívül fontos muszárkönyv héber nyelven íratott. Az igazság az, hogy a 15-ik században héber nyelven látott világot és jiddis kiadása a héber eredetinek szabad fordítása. Itt az fontos, hogy a Széfer Midót, a nyomtatott jiddis muszár irodalom kiindulási pontja a héberből táplálkozott. Sőt még akkor is héber forrásokból merített volna, ha eredetileg jiddis nyelven szerkesztik. Mert mily más forrásból keletkezhetett volna? A zsidó élet és kultúra, akárcsak más népeké a középkorban tellve volt vallási elemekkel és mi lenne a mi vallási gondolkodásunk és életfelfogásunk forrása, ha nem a szent könyvek, a talmud, a héber és aramus irodalom? És a t'nách, gómárá, midrás, stb. a legfontosabb kiindulópontok a nép nyelvén létrejött irodalmi alkotásban.

A héber és t'argum nyelvű irodalom egyetlen ága, a halácha, volt legkevésbé vonatkozásban a jiddissal. Az tulságosan nehéz tárgy volt a nép emberei előtt, akik nem tudták „tanulni” és az asszonyoknak sem volt fontos. Ezzel szemben azonban úgy az egyszerű emberek, mint az asszonyok is felüldültek az agáda szép elbeszélésein, a példázatokon, a régi könyvek csodálatos képein és alakjain. A népnyelv segítségével a nép emberei és az asszonyok átvették ugyanazt az agáda szép elbeszélésein, a példázatokon, a régi könyvek csodálatos képein és alakjain. A népnyelv segítségével a nép emberei és az asszonyok átvették ugyanazt az agáda szép elbeszélésein, a példázatokon, a régi könyvek csodálatos képein és alakjain. A népnyelv segítségével a nép emberei és az asszonyok átvették ugyanazt az agáda szép elbeszélésein, a példázatokon, a régi könyvek csodálatos képein és alakjain.

Még a vallási jiddis irodalom oly különleges virága is, mint a nők imakönyvei (töchinák), a héberben gyökerestek. A töchina

a jiddis nyelvben kifejlődött és gyümölcsöt hozott és remek kifejezése lett a zsidó asszony kedélyének és mély forrása a vallási (és nemcsak vallási) átéléseknek. De magvai már korábban elhinték a héber imákban. Ama héber imák gyűjteményében, mint R. Natan Nute Hannover „Sáaré Cion”-ja, valamint a szafedi és más kabbalisták héber és arameus imáiban már fejlődésnek indultak a jiddis töchinák magvai.

A töchina éppen úgy, mint a muszár könyv és az egész jiddis vallási irodalom olyan gyümölcse, amelyet nagyon kedveltek a nép nyelvében, de zamatának, ízének és szépségének nagy részlet ama neuzedekeknek lenet köszönni, amelyek két más nemzeti nyelvünkben, a héber és t'argumban éltek.

De nemcsak a vallási, hanem a világi jiddis irodalom sem szakadt el egészen a hébertől. Ennek első és legnagyobb eredménye a „Sámuel könyve”, egy eleinte előszóval recitált, de később írásba foglalt és kinyomatott jiddis nép-eposz, amely először Augsburgban 1544-ben jelent meg. Alakja és tartalma szerint a német Niebelungen-versek és általában a középkori német kultúra hatását mutatja, de lényegében a t'náchból van véve (Sámuel I. és II. könyve), egy kevés midrás és pijjut hozzáátételel.

„Sámuel könyve” a leghíresebb, de nem egyetlen részlet a t'náchból, amely alapul szolgált egy ó-jiddis nyelven irt középkori hőseposznak, hanem a Biblia csaknem minden elbeszélő része (Jósua, Birák, Királyok, Jóna) hős eposzokká lettek átköltve és a legjelentékenyebb ó-német népéposz klasszikus mintájára Niebelungen-versszakokba foglalva.

Ezek tisztára világi alkotások, amelyek semmiféle közvetlen vonatkozásban nem állottak a vallási életfelfogással, azonban közvetve kapcsolatban vannak annak régi vallási szövegekkel, amelyeket ünnepnapokon imádkozás alatt szoktak felolvasni, mint „Izsák feláldozása”, a sövuoti agáda, Eszter-költevények. Ily módon az ó-jiddis nyelven irt hősi eposz rokonságot tartott az imádkozásnál használt héberrel is. De más világias héber műveket is fordítottak ó-jiddisre. Így Abrahám ben Chaszidj „Királyi és dervis” című művét, melynek jiddis kézirata a 15-ik századból ered; ilyenek a Mönáchem Aldendorf 15-ik századbeli dalgűjteményében található fordítások és más egyéb gyűjtemények, melyek a héberből eredtek. És habár szép számban voltak héber írók, akik lenéztek a nép nyelvét és a jiddis szerzők többször hangot adtak elégtelenségüknek a tudósok büszkesége miatt, akik csak tudósoknak és azok nyelvén írtak, mindazonáltal a

KÖZGAZDASÁG

A kartell törvényt kiterjesztik a nemzetközi kartellekre is?

Bucuresti, július 1. A legfelső kartellbizottság utolsó ülésén a bejelentett kartelleket különböző csoportokra osztotta, még pedig kereskedelmi vállalatok, ipari vállalatok és szállítási vállalatok kartelljeire, amelyeket elkülönítve kezel. Megállapodás jött létre a bizottságban, hogy a lehető leggyorsabban megkezdj az eladási árak felülvizsgálását azoknál az ipari kartelleknél, melyek láthatólag diktálják az országban az árakat.

Ott, ahol a vállalatok kartellbe egyesül-

A Németországgal szemben lenálló márkaadósságok fizetése

A Nemzeti Bank rendeletet adott ki, amelyben újból szabályozza a márkaadósságok megfizetését. Azok, akik a Nemzeti Banktól engedélyt kaptak, hogy márkaadósságaikat a Nemzeti Bank márkaállományából fizessék, kötelesek öt napon belül azon naptól számítani, amikor a Nemzeti Bank az autorizált bankot az engedély megadásáról tudósította, a lej ellenértéket befizetni, ellenkező esetben a Nemzeti Bank a hivatalos kamatlábbal egyen-

CONDOLJA MEG MELY BOLDOGSÁG

kedvünk szerint járni kelni, fájdalmak nélkül...

nyit kellemes érzés az úda bér és a hajlékony test. Mindez nagyon is egyszerűnek tűnik, ha megvan, hiszen ez a tökéletes egészség. Azonban nagyon sokan vannak, akiket ez legnagyobb vágyuk...

Akar e örülni az életnek? Védőkezzen az intoxikáció ellen, a leggyorsabb megbetegedés eredeti okozója. Mi a belső intoxikáció? A húgy sav, a húgyany (urea), a sók, az ételsav, az összes betegségeket okozó bacilusok, a felesleges zsíradékok, a szervezetben feleslegesen visszatartott élelmiszer-szállakok, amelyek a leggyorsabb zavarokat okozzák. Mindezeknek a szervezetből való eltávolítása természetesen uton kellene lefolyjon, azonban a mai modern életformánk fagyosagor gyoridomú és ennek következtében az anyagcsere folyamán meglassul és szükség van a gyökéres kezelésre. Ekkor a kezeléshez a legújabb orvostudomány URODONAL-t ajánlanak, amely egy előrendő terapeutikus készítmény és amelynek tökéletes hatása valószínűleg csodákat tesz a belső szervek egyensúlyának helyreállítása és megtartása terén.

NEHÁNY VÉLEMÉNY

Hosszu évek óta használok az Urodonal-t, mert cukorbetegségben és artritásban szenvedek; ép most folytatom le egy háromszoros útegből álló kúrát és kijelentem, hogy jól érzem magam. Értékesnek szám-dom gyógyszerem, amely nagyon kellemes.

M. G. Paris.

Terapeutikus ellenőrzés szempontjából közlöm, hogy az évek felettem, aki arctadódóan szenved, Urodonal-tal lett kezelve, megjegyzem, hogy a betegsége örökös természetű, mert feleségem Édes Anyja is szenvedett e bajban. Az Urodonal kezelés folytán a nagyon erős és gyakori rohamokkal jelentkező fájdalmak, pár hónap óta megszűntek, dacára annak, hogy tekintettel a betegség családi eredetűre a földélet gyógyításában nem lehetett számítani a tökéletes gyógyulásra.

Urodonal kúrát, hogy a húgy-savat kiválassza és eltávolítsa. A továbbiakról értesíteni fogom.

URODONAL

Megfiatalítja szervezetet. És megóvja a betegségektől
Kapható: Gyógyszertárakban és Drogériákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

két nyelv a jiddis irodalom kezdetétől a, használja korszakig eltelt ötszáz éven át igen közel állott egymáshoz. A leveleket kevert héber és jiddis nyelven írták és ilyen nyelven adták ki egyes zsidó társulatok és hitközségek szabályzataikat. E nyelvezet nyomai találhatók Hamelni Glüskel emlékirataiban, ugyancsak a chaszid rabbi írásaiiban, valamint Bratzlavi R. Nachmann meséinek héber fordításában. És ha szemleli életünkben valamely új irányzat lépett fel, azt egyformán megérezte a héber és a jiddis irodalom is.

Fordította: dr. Stern Mor

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vasnagobb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláírtakéreknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Marmorosch Bank betétkönyveket legmagasabb árral vesznek. Hirsch Salamon Huedin.

Hatvan-nyolcvanezer lej készpénzkaucióval rendelkező agilis fiatalember állást keres. Essetleg biztos üzletbe betársulna. Választ „Fiatalember” jellegre a kiadóba.

Román, angol, francia, német órákat olcsón adok, pótvizsgára előkészítetek. Érdeklődni Dávid bórület P. M. Viteazul 39.

Eladó jutányosan egy endlőz és egy aszurozógép. Brataria Farkas, Sighet, Busija.

Keresek 14-16 éves zsidó diákokat vagy diákletányt 10 éves fiú és 7 éves leány mellé nyaralótársnak a vakáció tartamára. Előnyben fiatal tanító vagy tanítónőjelölt. Teljes ellátáson kívül szerény fizetés. Ajánlatok: Spitzer Vilmos Semlac, jud Arad küldendők.

Illatszertár Brasov központjában, betegség miatt, átadó. Levelek: „Egzsiztencia” jellegre.

Ketágyas különbejárati butorozott szoba kiadó. Str. F. David 6.

Megbízható orth. kóser tehén- és bivalytej, tejtel, turó, vaj állandóan frissen kapható Schwartz Árpád, Calea Traian 34. Telefon 20-23.

Textilgyári lerakat megnyitáshoz nagyobb összeggel társat keresek. Házasság későbbre nincs kizárva. Biztos egzisztencia. „Textil” jellegre a kiadóba.

Fatiszviselő, nőtlen, az ország 3 nyelvét bírja, 14 évi jártassággal a szakmában, azonnali belépésre „Fás” jelige alatt állást keres.

Elegánsan berendezett, teljesen különbejárati szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Str. Berde 2, I. em. 10.

Ére

Negyven s

Csaj, július 1. Kolozsváron a s Egedlőre csak a umban vizsgázná ben az évben csá got neveztek ki Baritu és Princ vendékeinek éret Maria után kerü A kisebbségi gina Maria liceum belire jelentkeze 60 jutott el a szó asztalig. Az isko függesztettek ki. érdeklődő, hogy zott harminckét került ki „érette kell őszig. A má akik még csak e

A Regina Mar a szóbeli érettsé vános. Elég sok deklődők számá Legtöbbjük fiata könnyebbült mos esettek, és azok tették az éretts a szívük. De a drukkol azért a szoknyás leányé háttal a közöns sággal ülnek. J gyezi a fülét, h el abból, amit a Nem szülők a a folyosón izgu tanárokból áll, kömmükét rágv nem drukkolva teit, akik most ségi tanárokná mit tanultak n

Harminckét felett meg az e Pedig a vizsgá latu és megért nőke, Al. Bor egyetem botan gíteni a vizsgá idegen bizottsá

A filozófia sehogyan sem ciót, mert ere anyagot és né román kifejez lyogva szólt h — Amit ne megmondhatja A kislány h magyarul foly — Csak egy szí meg jóindú A vizsgáza a vaskalapos barátságos há zókkal. Lehet üző diákokat, keknak, akik káról, csak e rabb tulesni rajz tanár egyik növend kor a tanár tották az eró A növendél — Csak m gyezte meg a is köztük.

A vizsgázó Nagy élénk restből jelen nagy élénksé leértékelésén galmat. A cí zat határoza

— Augustus harmadik ré pénzügyminis ladékok az a madra szőlő június 30-ig

Érettségiznek a kisebbségi diáklányok...

Negyven százalék a bukási arányszám az első két vizsganapon

Csaj, július 1. Harmadik napja folyik Kolozsváron a szóbeli érettségi vizsga. Egyelőre csak a Regina Maria leányliceumban vizsgáznak a növendékek, mert ebben az évben csak egy érettségi bizottságot neveztek ki Kolozsvárra. Így aztán a Baritiu és Principesa Ileana liceumok növendékeinek érettségijére csak a Regina Maria után kerül sor.

A kisebbségi iskolák növendékei a Regina Maria liceumban vizsgáznak. Az írásbelire jelentkezett és tanuló közül csak 60 jutott el a szóbeli vizsgát jelképező zöld asztalig. Az iskola feljártánál két ívet függesztettek ki. Az egyikről megtudja az érdeklődő, hogy az első két napon vizsgázott harminckettől diák közül mindössze husz került ki „éretten”. Tizenkettőnek várnia kell őszig. A másik iven azoknak a neve, akik még csak ezután kerülnek sorra.

A Regina Maria tornatermében folynak a szóbeli érettségi vizsgák. A vizsga nyilvános. Elég sokan foglalnak helyet az érdeklődők számára fenntartott padokban. Legtöbbjük fiatal. Itt ülnek, arcukon megkönnyebbült mosollyal a szerencsésen túléltettek, és azok, akik már néhány éve rejtették az érettséget, de azért még idehuz a szívük. De nemcsak az aranyifjuság drukkol azért az öt fehérbluzos, berakott szoknyás leányért, akik a zöld asztal előtt háttal a közönségnek és szemben a bizottsággal ülnek. Jóval idősebb generáció hegyezi a fülét, hogy egy szót se mulasszon el abból, amit a terem végén mondanak.

Nem szülők ülnek itt a padokban. Azok a folyosón izgulnak. Az idősebb generáció tanárokból áll, kisebbségi tanárokból, akik körmüket rága ezuttal nem szigorral, hanem drukkolva lesik tanítványaik feleleteit, akik most felsőbb hatalom előtt: többségi tanároknak kell bebizonyítsák, hogy mit tanultak nyolc év alatt.

Harminckettől diák közül mindössze husz felelt meg az első két nap vizsgázi közül. Pedig a vizsgáztatóbizottság elég jóindulatu és megértő. Különösen a bizottság elnöke, Al. Borza professzor, a Ferdinand egyetem botanikai tanára igyekszik átszűrni a vizsgázokat az idegen nyelv és az idegen bizottság okozta nehézségeken.

A filozófia vizsgán az egyik növendék sehogyan sem tudta definiálni az apercepciót, mert eredetileg magyarul tanulta az anyagot és nehezen találta meg a helyes román kifejezést. Borza professzor mosolygva szólt hozzá:

— Amit nem tud kifejezni románul, azt megmondhatja magyarul is.

A kislány boldogan élt a biztatással és magyarul folytatta a feleletet.

— Csak egy-egy szót gondoltam — jegyezte meg jóindulatosan Borza professzor.

A vizsgáztató tanárok is általában nem a vaskalapos tanári szigorral, hanem elég barátságos hangon foglalkoztak a vizsgázókkal. Lehetőleg úgy vették az előtűk ülő diákokat, mint amik: izguló gyermekeknek, akik semmit sem tudnak politikáról, csak egyet akarnak: minél hamarabb tulesni az érettségén. Talán a földrajz tanár volt a legaprólékosabb. Az egyik növendék Erdély iparáról felelt, amikor a tanár megkérdezte, hogy kik alapították az erdélyi szövőipart.

A növendék hallgat. Gondolkozik.

— Csak mondja meg nyugodtan — jegyezte meg a tanár ur — voltak románok is közöttük.

A vizsgázó kislány egy pillanatra meg...

Nagy élénkség a bucuvesti tőzsdén. Bucurestiből jelentik: A bucuvesti tőzsdén ma igen nagy élénkség mutatkozott. A francia frank leértékelésének eshetősége okozta a nagy forgalmat. A cimlet és részvénytőzsdén az irányzat határozatlan volt.

— Augusztus 1-ig fizethető az autódó harmadik részlete. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium agusztus 1-ig adott haladékot az autótulajdonosoknak a júliusi harmadra szóló adóilletékeik kifizetésére, amit június 30-ig kellett volna teljesíteniük.

szeppen. A hátán összekulcsolt ujjait tördeli, most aztán igazán elakadt a felelete. Már-már vesztélyt sejtett a hallgató, amikor a tanár ur egy újabb kérdéssel átszűrte a zökkenőn.

Egymásután peregnék le a tantárgyak. Történelem, földrajz, francia, latin, filozófia, stb. Ahhoz képest, hogy az érettségi anyaggal és ugyanakkor az idegen nyelvel kell megbirkóznia a diákoknak, elég jól pereg a vizsga. Volt ugyan olyan, akinek fogalma sem volt Cezar: De bello Gallico-járól, vagy sohasem hallotta Victor Hugo: La legende des siècles-jét. Emiatt olyan kétségbeesett arcot vágott, mint a baszkok vághattak Bilbao elestekor.

Egy-két nap még és ebben az iskolában befejeződnék a szóbeli érettségi vizsgálatok. Az érettségizők végtelen sorából islepergett egy generáció. Ezek is — sajnos csak rövid ideig olyan illúzióban fogják magukat ringatni, hogy most már minden rendben van és csak hónapok múlva jönnek majd rá, hogy előről kezdenek mindent...

Az ország összes érettségi vizsgabizottságai tegnap este kihirdették az írásbeli eredményeit. Összevetve az eredményeket a bukás 64 százalék, egyes bizottságoknál elérte a 75 százalékot.

Három évre elítéltek egy híres német ügyvédet, mert megvédte zsidó ügyfeleit

A német cégek nem tudnak boldogulni Litvániában árja képviselőikkel és zsidókat keresnek

Berlin, július 1. Husz napon át tárgyalta a hamburgi törvényszék dr. Konrad Basch ügyvéd, a város legjelesebb adó- és devizaszpecialistájának „bűnügyét”. A német ügyvédnek az volt a bűne, hogy képességeit zsidó ügyfeleinek is szolgálatába állította és többször sikerült zsidó polgárokat megvédenie teljesen „indokolatlan” adókövetelésekkel szemben. Ezért leartóztatták és vád alá helyezték. A törvényszék háromévi elzárásra ítélte az ügyvédet, mert „morális hazaárulás” esete állott fenn. Ezzel új fogalom vonult be a hitlerista törvénykönyvbe: a morális hazaárulás.

Kauvász, július 1. Az utóbbi időben csak

nem az összes német cégek és vállalatok elbocsátották litvániai zsidó képviselőiket és árjákat állítottak azok helyére. Nemsokára kiderült azonban, hogy a kedvező litván-német kereskedelmi egyezményre való tekintettel visszaesett a német export Litvániában és ennek az oka, hogy a német cégek új árja képviselői nem képesek fenntartani a kapcsolatot a litvániai zsidó kereskedelemmel. Hogy megmentsék a litvániai piacot, számos német cég elhagyta, hogy újból zsidó képviselőket keres magának Litvániában. Különösen az autóbancsra, valamint a festék és fémiparra vonatkozik ez.

Moga Aurel dr. Kolozsvár városi főjegyzője harmincöt évi munka után bucsut vett hivatalától

Beszélgetés a nyugdíjba vonuló városi főjegyzővel

Csaj, július 1. Dr. Moga Aurel Kolozsvár volt főjegyzője 35 évi szolgálat után nyugalmába vonult. Vele együtt a városnak egy régi és posztját páratlan lelkiismeretességgel betöltő tisztviselő távozott el helyéről, akinek kezébe futottak össze a városi közigazgatás összes számai, aki nélkül nem lehetett döntést hozni, aki a rutinos és tájékozott tisztviselő biztonságával irányította a változó tanácsok polgármesterei és tanácsosai mellett a bonyolult városi közigazgatás minden csinyját-binját.

Nyugdíjba vonulása alkalmával beszélgetést folytattunk dr. Moga Aurelrel a köztisztviselői pályán eltöltött 35 évi szolgálatáról.

— Negyven évvel ezelőtt — kezdte múltjának emlékeivel — a brassói gimnáziumban érettségiztem Socol Aurelral, Popovici Mihállal és dr. Minea Joannal, a kolozsvári elmeegógyintézet igazgatójával. A magyar uralom alatt községi jegyző voltam,

majd mint gazdasági tudósító működtem. Ennek a tevékenységemnek emlékeként őrzöm azt az aranyórát, amelyet 1916-ban az államtól kaptam.

— Az impériumváltozás után — folytatta pályájának történetét Moga Aurel dr. — a kormányzótanács alatt, mint tanácsos működtem, majd Kolozsváron nyertem el a városi főjegyzői állást. Valóban történelmi időt éltem át ebben a hivatalban. Itt voltam attól a perctől kezdve, hogy az impériumváltozás után kinevezték Pop Iuliant, a város első román polgármesterét. Távozása után négy hónapig magam végeztem a polgármesteri teendőket, hogy aztán átadjam a hivaltat dr. Octavian Utaleának 1926-ban.

— Tizennyolc év alatt összesen nyolc polgármesterem volt. Egyeseket közülök választották, egyeseket csak kineveztek. Interimár bizottságok és választott tanácsok alatt egyaránt megtartottam főjegyzői hivatalomat. Megéltam a Mihali-rezsi-

met, majd Osvada, Tataru, Bornemisa és Deleu polgármesterségét, hogy végül a négy év óta működő Dragan Nicolae keze alatt dolgozzam.

Kérdésünkre elmondja Moga dr., hogy zsidó városi tanácsosok legelőször az első választott tanácsal kerültek a városházára, majd Mihali Tivadar második polgármestersége alatt dr. Marton Ernő személyében zsidó alpolgármestere is volt a városházán.

Moga dr. túlélt négy polgármesterét, akiknek keze alatt dolgozott. A polgármesterek közül meghalt Pop Iulian, Utalea, Osvada és Mihai.

Nehéz kérdést szegünk ezután Moga Aurel doktorhoz:

— Melyik városi tanács volt a legmunkakapésabb?

De Moga dr. kis gondolkodás után őszintén válaszol:

— Draganu dr. négyévi polgármestersége volt a leghasznosabb az eddig általam átélt városi vezetőségek munkája között.

— Mi az életének mérlege?

— Van három gyermekem — nanzik az egyszerű válasz. — Az egyik tanár, a másik orvos, a harmadik nyolcadik gimnazista. Most már az övék az élet, az enyém a pihenés. Elvégeztem a köteleességem. Nem panaszkodom az elmúlt 35 esztendőre. Jól ment sorom a háboru előtt községi jegyző koromban is. Azt már Tiszta István is megmondta: két jó állás van Magyarországon, a miniszterelnöki és a községi jegyzői állás. Hát nem is panaszkodhattam.

Moga dr. bucsura nyújtja kezét, de ez már nem az a kézzorítás, amelyet a reudes riporter munkája után váltott az ujságíróval. Ez már a bucsu, a visszavonhatatlan. Amit őszintén, igazán sajnálnunk kell.

— Herzl-Bialik emléknappély a Poale Cedekben és a Hapoei Hadatiban. Folyó hó 3-án, szombat délelőtt 11 órakor istentisztelet kapcsán Herzl-Bialik emléknappély lesz a Poale Cedek templomában. Emlékbeszédet tart Rav Klein Eliahu. Szombat délután 4 órakor a Hapoei Hadati rendez emléknappélyt Str. Parison levő imaházában minchaima keretében. Emlékbeszédet tart Klein Eliahu és Weinberger Nándor.

— Székelési zavarokról és az ezekkel járó általános rosszullétről a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggelenként felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbécsiatorna talmatát gyorsan kiüriti és a mérges bélgázok felszívódását csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozdítja a tartós megkönnyebbülést szerezve. Az orvosok ajánlják.

Eladták „Tel-Avivot.“

— Palesztinai levél —

Ne essék félreértés, nem Tel-Avivról, a mi városunkról van. Tel-Aviv városa még mindig áll a helyén, még mindig tele van élettel és duzzadnak benne a fiatal erők, s ez a város örökre a mi zsidó városunk lesz. Jelen esetben a „Tel-Aviv“ nevű zsidó hajóra gondolkunk, amelyet a minap adtak el japán kereskedőknek 30 ezer fontért (a hajó vételára több mint 80 ezer font volt). S mivelhogy ez a hajó „Tel-Aviv“ büszke, szimbolikus nevével elsősorban szelte a Földközi tenger hullámain, eladása valószínűleg gyászba borította az egész jisivot.

Az egész dolog olyan váratlanul jött, mint egy katasztrófa. Hiszen tudtuk, hogy a „Tel-Aviv“ huzamosabb idő óta már nem közlekedik Trieszt és Haifa között, tudtuk, hogy a hajó deficitel dolgozik és árverésre került, ara azonban senkinek sem számított, hogy a „Tel-Aviv“ idegen kézre fog kerülni, még hozzá japánok kezére és ilyen nevelésesen pottom áron.

Néhány évvel ezelőtt, amikor a „Tel-Aviv“ nevű zsidó hajó rendes járata megindult, cionista körökben úgy ímpeltek meg ezt az indulást, mint egy történelmi eseményt. Nem csoda, ez volt az első hajó, amely zsidó névvel, zsidó lobbogó alatt és majdnem százszázalékos zsidó munka mellett bonyolította le a rendes járatait. S valóban, volt ebben az eseményben valami történelmi érték. Egy szép napon eszünkbe jutott valami, rájöttünk arra, hogy a világon tenger is létezik és hogy a világkúcsa a tenger, s eszünkbe jutott, hogy valamikor régen, amikor független nemzeti állam voltunk, saját hajórajunk és saját matrózaink voltak és hogy a hajózás terén valamikor mi voltunk az arabok tanítómesterei.

A cionizmus alapjában véve csupa ilyen felfedezésekből áll. S pontosan úgy, ahogy rájöttünk arra, hogy a fa nemcsak arra való, hogy irtás és kereskedjenek vele s hogy a föld nemcsak arra alkalmas, hogy házat építsenek rá és gabonával kereskedjenek, — ugyanúgy, hirtelenül felfedeztük a tengert, kezdünk lassacskán tisztába jönni fenségével és hatalmával, igyekeztünk megismerni a tenger életét és vele való kapcsolatokat igazi értelmét. Nagy érdeme van ebben a hamburgi Arnold Bernstein cégnek, melynek ma is van még sok hajója és amely elsőnek alapította meg a „Tel-Aviv“ hajózási részvénytársaságot.

Egy zsidó hajózási létesítésének az eszméje gyönyörű volt és a legszebb kilátásokra és reményekre jogosított. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a zsidóság sokmillió fontot költ évente palesztinai bevándorlók s turisták szállítására, ugyancsak komoly összegre rug az áruszállítások költsége. Amennyiben tehát sikerül a Földközi tenger forgalmának csak egy részét is saját eszközökkel lebonyolítani, sokmillió font vándorolna vissza zsidó zsebekbe. S ettől függetlenül, milyen értéke van a tapasztalatnak, a hajózási munkának, a hajózási tudomány elsajátításának és egyáltalán egy új területen való elhelyezkedésnek? Mi folytonosan nagy kereskedelmi flottáról álmodozunk és a cionisták hiszik, hogy egykor sor kerül erre, ha éppenséggel nem is a közeljövőben. Ezért a Tel-Aviv hajóval való kezdés nem volt csupán egy romantikus eszme, hanem komoly, gyakorlati értékkel bíró ügy, amelyet ma sem szabad megbánnunk. Ez a hajó zsidó volt, — a szó legtökéletesebb értelmében, százszázalékos zsidó munkával, hajózási nagójával zsidó zenekarával és mindazok, akik valaha utaztak ezen a hajón, ténylegesen otthonosan érezték magukat és fölötte meg voltak elégedve. Tudni kell azonban, hogy Olaszország erősen uralja a Földközi tengert és amikor a Lloyd Triestino társaság látta, hogy az ügy kezd komolyabb formákat öltetni, mindent elkövetett annak érdekében, hogy a „Tel-Aviv“-ot ártalmatlanná tegye. Nem került nagy fáradságába a konkurrenciára. „Tel-Aviv“ hosszú időn keresztül kénytelen volt deficitel dolgozni és amikor az adósságok nagyon felgyülették, kitérték a hajóra az árverést. Ekkor jelentkezett a Lloyd Triestino és a következő ajánlatot tette: Alakuljon egy új társaság, amely átveszi a „Tel-Aviv“ adósságait és vezetését. A társaságban egyformán részesedik a Lloyd Triestino és a Jewish Agency. A „Tel-Aviv“ munkálatait továbbra is zsidók vezetik és a hajón minden változatlanul úgy marad, amint volt, a hajó továbbra is megőrzi százszázalékos zsidó karakterét. A tárgyalások sokáig húzódtak, magában a Jewish Agency kebelén belül is voltak nézeteltérések, majd megszakította a Jewish Agency a tárgyalásokat, s akkor jelentkeztek az ügyes japánok és megvették a hajót.

Szomorú história ez, az első zsidó hajó története, de ez jellemzi a zsidó építőmunka egész processzusát: katasztrófák jönnek és nyomukban fakad az újjáépítés, családások jönnek és ezeket felváltják a remények. Sokat kell fizetnünk. Néha készületlenül érnek bennünket a dolgok és az események hullámai átszecsapnak a fejünk fölé. Amikor elké-

szült a haifai kikötő, az angol adminisztráció nekünk is akart juttatni egy falatot, de akkor kitért, hogy egyáltalán nincs emberanyagunk kikötőmunka számára. S amikor megkezdődött a telavivi kikötő építése, az első pillanatban azt se tudtuk, hogy mihez kezdjünk, s

szerecsénk volt, hogy a Hápoél motoros hajója rendelkezésünkre állott, különben súlyos kudarcot és szegényt vallottunk volna. De mi tapasztalatokból élünk, drága tandíjakat fizetünk, a heróikus kezdések után gyakran súlyos csalódások jönnek s ezeket követi a felüldülés, meg a virágzás új korszaka. (A Tel-Aviv nevű első zsidó hajó szomorú esete keserű tanulság a mi számunkra, amely egyuttal kezdetét jelenti újabb heróikus cselekedeteknek.

M. D. Klar

SPORT

Román Kupa fordulóval, augusztus 22-én indul az őszi labdarugószezon

A Nemzeti Bajnokság küzdelme augusztus 29-én veszi kezdetét

Cluj, július 1. (Az Uj Kelet tud.) Jelen-tettük már, hogy a Nemzeti Bajnokság ezévi küzdelme szokatlanul korán veszi kezdetét. Arról volt szó, hogy a bajnoki szezon augusztus 15-én induljon, ez a terv azonban módosítást szenvedett. A módosítás szerint is azonban, amely ugyan egyelőre csak terv, a bajnoki szezon startja augusztus hónap 29-én lesz. Hogy azonban mennyire komoly lesz az idei labdarugószezon, bizonyítja, hogy a bajnoki szezonnal egyidejűleg, sőt valamivel hamarabb kezdetét veszi a Román Kupa küzdelem is.

Mint Bucurestiből jelentik, A. Capatana, a

Nemzeti Bajnokság bizottsága és A. Rosenberg a Román Kupa bizottság részéről tegnap tárgyalásra ültek össze, amelyen elkészítették a román labdarugás két domináns küzdelmének őszi tervezetét. Eszerint az őszi labdarugószezon a Román Kupa küzdelme veszi kezdetét augusztus 22-én. A Nemzeti Bajnokság küzdelme augusztus 29-én indulna.

Ez természetesen még csak terv, elég kompetens szerv dolgozta ki, azonban ahhoz, hogy mind a Nemzeti Bajnokság, mind a Román Kupa bizottság magáévá tegye és jogerőre emelje.

Négy győzelemmel és egy döntetlennel fejezte be romániai turáját a Bratislava

Cluj, július 1. (Az Uj Kelet tud.) A cseh labdarugóbajnokság negyedik helyezette, a „középeurópai mumus“ néven becézett SK Bratislava turáját tegnap Ploestiben fejezte be, ahol a B) ligás Tricolor ellen 7:1 arányban győzött.

A cseh csapat Kolozsváron kezdte turáját, itt a Victoria csapatával 2:2 arányban döntetlenül végzett. Második és harmadik mérkőzését a Bratislava Nagyváradon játszotta, ahol mindkét alkalommal legyőzte a NAC-ot, előbb 4:2, majd 3:2 arányban. Negyedik mérkőzését Bucurestiben Románia B) válogatottja ellen játszotta a Bratislava. Ezután is győzött 3:2 arányban. A tura utolsó állomáshelye Ploesti volt.

A Bratislava romániai turája során teljes mértékben igazolta hírnevét és érthetővé

tette, hogyan győzte le sorra a legjelentősebb középeurópai futbalcsapatokat. A Bratislava kitűnően végzett turájának mérlege négy győzelem és egy döntetlen. Ilyen eredménnyel a közelmúltban csak a bécsi Hakoah szerepelt Romániában, amely egyetlen vereséget szenvedett Nagybanján a Phönix csapatától.

Meggyőződve hírből jólismert képességeiről, a Bratislava minden bizonnyal mindenkori szívesen látott vendég lesz Romániában.

A Bucuresti Venus meghívást kapott Cseh-szlovákia felől, hogy vegyen részt a Slavia és Sparta közös nemzetközi tornáján, amelyen a Venuson kívül a jugoszláv Beogradsky is szerepelne. A kitérőtől meghívásra a Venus még nem válaszolt.

Sepi is részt vesz a román válogatott balti turáján. Bucurestiből jelentik: A válogatott bizottság elhatározta, hogy a balti turára Sepit is elviszi. Ennek megfelelőleg a Ripen-

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este Az ember tragédiájával befejeződik a színház ünnepi hete

— Az előadást, amely egyben a színházi évad ünnepélyes záróelőadása, kedvezőtlen idő esetén a Davila Színházban tartják meg —

Mintegy hatezer néző lelkesedése és áhítata avatta Az ember tragédiája szabadteri előadását az utóbbi évek legnagyobb színházi eseményévé.

A Tragédia előadásai iránt mindenfelől megnyilvánult hatalmas érdeklődés arra indította a színház igazgatóját, hogy záróelőadásul ma, pénteken este ismét előadja Madách Imre halhatatlan alkotását.

Az előadást a református kollégium nagyudvarán tartják meg, ha azonban az időjárás ezt lehetetlenné tenné, akkor a közönség átvonul a színház épületébe, ahol ugyancsak felkészült a Tragédia esetleges előadására.

Igy tehát a Tragédia mai előadását feltétlenül megtartják, jó idő esetén a szabadban, eső esetén a színházépületben.

A péntek esti előadás egyben a kolozsvári színházi évad ünnepélyes befejezése is, szombat este a társulat már Nagyváradon játszik.

A SZABADTERI JÁTEKOK MÜSORA:

Péntek este 9: Az ember tragédiája. (A szabadteri játékok befejező előadása a ref. kollégium nagyudvarán, eső esetén a színház épületében. Egyben a szintársulat bucsuja.)

MUNKÁJ MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órák: I. Blood kapitány. Monumentális filmdráma. Kolozsváron utójára. Fősz.: Erol Flynn és Ovilla de Havilland. II. Babuna. A legnagyobb dzsungelfilm. Felvételeket Martin és Osa Johnson készítette.

OPERA MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap premier: Kénekmegymás között. Izgalmas kómediótétel. Fősz.: Madeline Carroll, Robert Donat.

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

I. Miss Bennett szeszélyei. Zenés vígjáték. Premier. Fősz.: Gene Raymond, Ann Sothorn. II. Strogoff Mihály. Fősz.: Adolf Wohlbrück. Verne Gyula örökszép regénye. Kétnyelvű felirat. Előadások kezdete: 3.20, 4.30, 6.20, 7.30, 9.20, 10.30. Helyárak: 15 és 19 plus 5 lej bélyeg. Legújabb Fox Journal.

nia középsatárát, aki Kolozsváron tartózkodott, Bucurestibe rendelték, aki részt vesz a mai edzésen, majd a válogatott csapattal együtt elutazik. Sepit a középsatár, vagy őszekötő helyén fogják szerepeltetni — amennyiben erre szüktség lenne.

Spatatóban a Hajduk együttese 2:1 (1:0) arányban legyőzte az AS Roma futball csapatát. Érdekes, hogy az olasz futballcsapatok sorra szenvednek vereséget Jugoszláviában.

A Vienna jutott tovább a Közép-Európa Kupában. Zürichből jelentik: Tegnap játszották le a harmadik Vienna—Young Fellows KK mérkőzést, minthogy az első kettő az összesítésben döntetlen eredményezett. A harmadik mérkőzésen a favorit Vienna győzött 2:0 (0:0) arányban, így a bécsi csapat jutott tovább. A KK következő fordulójának programja így alakult: Budapestén Ferencváros—Vienna, Bécsben Szombaton Austria—Ujpest, vasárnap Admira—Genova, Romában Lazio—Grasshoppers.

Közveti ifjúsági atlétikai verseny lesz vasárnap Kolozsváron. A versenyen Bihar, Szilágy, Szatmár, Maramaros, Naszód, Alsófehér, Hunyad és természetesen Kolozs megye ifjúsági atlétái vehetnek részt. A versenyt az új kolozsvári stadionban rendezik, amelynek győzteseit a Bucuresti Balkán atlétikai versenyen a szövetség jutalom gyanánt — vendégül látja.

A B) liga hátralékos mérkőzései: Nyugati csoport: július 4-én: Vulturii—Jiul Lugoson és Soimii—Rovine Grivița Nagyszébenben. Július 11-én: Jiul—CAMP Petrosényben és Olimpia—Vulturii Szatmáron. Keleti csoport: július 4-én: DVA—IAR Galațin és Jahn—Sportul Studentesc Cernauiiban. Július 11-én: Sportul Studentesc—IAR Bucurestiben, DVA—Makkabi Galațin (elmaradt nyolc perc), Victoria—Tricolor Constanta. Meg nem határozott időpontban: Sporting—Sportul Studentesc Chisinauban.

A Hagigibon asztaliteniszszakosztály minden kedden és csütörtökön este 6—8-ig edzést tart amelyen hölgyjátékos-vendégeket szívesen lát. Klubhelyiség: Str. Memorandului 13. emelet.

Elutazott Lengyelországra a Román labdarugóválogatott. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a Rapid-vonattal a következő válogatott labdarugójátékosok utaztak el Lodzba, hogy Lengyelország csapatával megmérkőzzenek: Dávid, Pavlovici, Iordachescu, Bürger, Buibas, Felecan, Vintila, Juhász, Rafinsky, Rasinaru, Brandabura, Moldoveanu, Kovács, Barátky, Sepi, Bodola, Ploesteanu, Dobay és Bogdan. Velük utazott Radu Vasilescu is, a román rádió bementője, aki a mérkőzést a helyszínről fogja közvetíteni.

Sportcsarnokot is építenek Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az Informația című lap szerint Sabareanu mérnök a Sárgea-kerület polgármestere kijelentette, hogy sportcsarnokot épít a fővárosnak a Velodrom helyén. A palotában téli sportuszoda, víziolimpia, tenispályák, tornatermek, stb. lesznek. A palotának hatalmas befogadóképességű terme is lesz, ahol ökölvívó, vívó, stb. versenyeket lehet majd rendezni.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kiviteiben készítenek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Barau L. Pop 10. Telefon: 8-61.

DAVILA MOZGÓ MÜSORA:
Ma és a következő napokon: Cirkusz, az orosz filmgyártás legelőkeltebb produkciója. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órák. Helyárak minden bélyeggel együtt 15, 20 és 24 lej.

II

— A KIRÁI
ÉS A MOCVID
tíle: Szentem
Gyulafehérvár
szobrának telet
Mócvidéket.

— ORAEDA
hivatalunk cím
Cantemir 45. Tm

— Ujabb vé
rendülik és az
ból jelentik: U
északkeletindia
között. Huszon
az angolok vesz

— Angol vi
csasz hajó. Lo
4500 tonnás olá
szklába ütköz
környékén (Co
hajó segélytkér
kor közölte hog
Közvetlen vesze
sége egyelőre a
gol hajó indult

— Vészeség
gel éngyomorra
„Ferenc József
lek annyira fon
tást előmozdítá
za. Az orvosok

— A Vatikán
mágy igényein
Varsóból jelent
tják, hogy a
gyel kormány i
tal kiváltott in
napra fel fogja
pieha elleni tü
roly király léte
mét megkezdő

— A jégeső
6 órában. Craio
6 órákban zivat
Amaradia kör
méter körzetbe
ház használhat
besült. Cotofen
tőjás nagyságú
25 centiméter
kár meghalá
főnök a helysz

— Krúif: A
sodik kiadása 1
198 lej. Krúif:
mek) fülvé 15
könyvei az em
nyelről szólnak
pagenál Cluj.

XX. ZIC

Z
K

1. Berichte a
a) Bericht
(hebräisch, e
richt des E
englisch ode
Keren Kaye
englisch ode

2. Kongressze

offizelle Org
nen (in hebrä
während des
des Councils
lestine taglic
Abonnements
" in den

3. Stenograp

des XX. Zic
der Tagung
wärscher Spr
Generalabonn
für alle drel

Bestellungen
Zionistenkong
Schweizerisch
Rechnung des
kongresses o

VIII 15598 p
Zionistenkong
Die Kongress
Protokoll sim
mittel jedes
authentische
gebende Kö
wünscht.

HIREK

A KIRÁLY GYULAFEHÉRVÁRON ÉS A MÓCVIDEKEN. Bucurestiből jelentik: Szemtember az uralkodó résztvesz Gyulafehérváron Horia, Cloșca és Cîșan szobráinak teleplezésén, majd megtekinti a Mócvidéket.

ORAEDAI szerkesztőségünk és kiadó-hivatalunk címe: Schön Dezső str. Dimitrie Cantemir 45. Telefon 20.

Ujabb véres harcok voltak Indiában a zendülők és az angol csapatok között. Londonból jelentik: Ujabb véres harcok voltak az északkeletindiai zendülők és az angol csapatok között. Huszonnhat benszüllött életét vesztette, az angolok vesztesége 2 halott és 5 sebesült.

Angol vizeken sziklába ütközött egy olasz hajó. Londonból jelentik: Az Aido Luro 4500 tonnás olasz gőzös az éjszaka folyamán sziklába ütközött a Penedes világítótorony környékén (Cornwalesban). Éjjel 2 óraker a hajó segélykérő jeleket adott le, majd 3 óraker közölte hogy gépháza már víz alatt van. Közvetlen veszély mégsincs és a hajó legénysége egyelőre a fedélzeten marad. Azonnal angol hajó indult az Aido Luro segítségére.

Vérszegénység és sápadtságnál reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet szabályozza a belek annyira fontos működését, a gyomormérséget előmozdítja és az étvágyat erősen fokozza. Az orvosok ajánlják.

A Vatikán eleget tesz a lengyel kormány igényeinek a Sapieha-incidentus ügyében. Varsóból jelentik: Politikai körökben azt állítják, hogy a Vatikán eleget fog tenni a lengyel kormány igényeinek a Sapieha püspök által kiváltott incidentus ügyében. A pápa kétnapra fel fogja függeszteni a püspököt. A Sapieha elleni tüntetések amelyek előléte Károly király látogatása idejére szüneteltek, ismét megkezdődnek elutazása után.

A jégeső borzalmas pusztítása Doljmegeben. Craiovából jelentik: Tegnap délután 6 óraker zivatar tört ki Doljmege felett. A Amaraia környékén jégeső esett és 30 kilométer körzetben elpusztította a vetést. Számos ház használhatatlanná vált. 20 falusi megsebesült. Cotofeni és Negesti községekben libafőjás nagyságú jégdarabok estek. Helyenkint 25 centiméter magasságú jégteleg rakodott le. A kár meghaladja a 10 millió lej. A megyefőnök a helyszínre utazott.

Kruif: Akik életünkért harcoltak, második kiadása megjelent. Füzve 165 lej, kötve 198 lej. Kruif: Legdrágább kincsünk (a gyermek) füzve 158 lej, kötve 198 lej. — Kruif könyvei az emberiség legnagyobb teljesítményeiről szólnak. Bacillusvadász. k 120 lej. Lepagenál Cluj. — Postán utánvétellel.

XX. ZIONISTENKONGRESS

Zürich, August 1937
Kongresspublikationen:

1. Berichte an den XX. Zionistenkongress!
a) Bericht der zionistischen Exekutive (hebräisch, englisch oder deutsch). b) Bericht des Keren Hajesod (hebräisch, englisch oder deutsch). c) Bericht des Keren Kayemeth Leisrael (hebräisch, englisch oder deutsch). Fr. 5.—

2. Kongresszeitungen

offizielle Organe des Kongresses, erscheinen (in hebräischer und deutscher Sprache) während des Kongresses und der Tagung des Councils der Jewish Agency for Palestine täglich:
Abonnements in der Schweiz sFr. 4.—
„ in den übrigen Ländern sFr. 5.—

3. Stenographisches Protokoll

des XX. Zionistenkongresses und der Tagung des Councils der Jewish Agency for Palestine (in hebräischer Sprache) sFr. 10.—
Generalabonnement für alle drei Publikationen sFr. 17.—

Bestellungen an das Bureau des XX. Zionistenkongresses. Geldsendungen an den Schweizerischen Bankverein, Zürich, für Rechnung des Bureau des XX. Zionistenkongresses oder an das Postcheckkonto

VIII 15598 per Adresse Bureau des XX. Zionistenkongresses, Zürich.
Die Kongress-Zeitung und das Kongress-Protokoll sind ein unentbehrliches Hilfsmittel jedes Zionisten, der lückenlose und authentische Information über die gesetzgebende Körperschaft des Zionismus wünscht.

Katonai államcsínyt húsítottak meg Braziliában. Rio de Janeiróból jelentik: Vitoria (Espírito Santa állam) érkezett híradás szerint a helyőrség egy része államcsínyrel próbálkozott, de a rezsimű katonaságnak sikerült azonnal elfojtania a zendülést. Öt tisztet, több altisztet letartóztattak.

Dem. Dobrescut Bucuresti tiszteltbelli tanácsosává választják. Tudósítónk jelenti: Dem. Dobrescu érdemeinek elismeréseként Donescu bucuresti főpolgármeste a közigazgatási törvény előírásainak értelmében Dobrescut jogszabályi közéleti tanácsosává fogja nyilvánítani.

Nagyon jó a termés, de még nincs export kötés. Bucurestiből jelentik: Az esőzések következtében az utóbbi napokban a vetések állapota érezhetően javult, különösen a tengeri termés kecsegtető (a kukorica helyenkint egy méternyire nőtt meg. — Az Argus szerint a 17 ezer vagona kivitelre engedélyezett buza mennyiségből még nem kötöttek le semmit, tekintettel a túl magas minimális árakra.

Időprognózis. 1-5 milliméterrel emelkedő légnyomás, enyhe észak és északnyugati szél, éjszaka s reggel hideg, nappal meleg, esők, helyenkint zivatarok, amiket lehűlés követ. Ma délben a fővárosban árnyékban 25, napon 26 fokot mértek.

Ujabb zsidó képviselő az angol alsóházban. Londonból jelentik: A cheltenhami pótválasztáson Dániel L. Lipeon polgármestert választották meg képviselőnek a független konzervatívok jelöltjeként. Dániel Lipson zsidó és két ízben választották már meg a város polgármesterévé. Ő az első zsidó aki Cheltenham polgármesterei székében ül.

Humor a hó alatt: A szibériai hadifogság derűs órái. Korhű krónika képekkel, kottákkal. Több fogollyal együtt írta: Fogarasi Ernő. Kart. 165 lej, vászonban 198 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel.

A bulgár kormány nem türi meg az antiszemita szervezeteiket. Szófiából jelentik: A bulgáriai zsidók központi konzisztóriumának küldöttségét kihallgatáson fogadta a bulgár belügyminiszter. A küldöttség emlékiratot nyújtott át a Varnában történt antiszemita kienyegésekről. A küldöttség felhívta a miniszter figyelmét az újonnan alakult antiszemita nemzeti szocialista szervezetre. A miniszter kijelentette hogy a rendőrség erőlyes akciót indított a varnai antiszemita támadók ellen. A bulgár kormány — mondotta — nem türi meg egyetlen olyan szervezeten sem amelynek az a célja hogy a lakosság egy része ellen igazságot. A kormány a legnagyobb szigorral fog érvényt szerezni a törvényeknek. Bulgáriai zsidó lakossága nyugodt lehet, mert a kormány faji és felekezeti különbségre való tekintet nélkül örököl az egész lakosság biztonsága fölött.

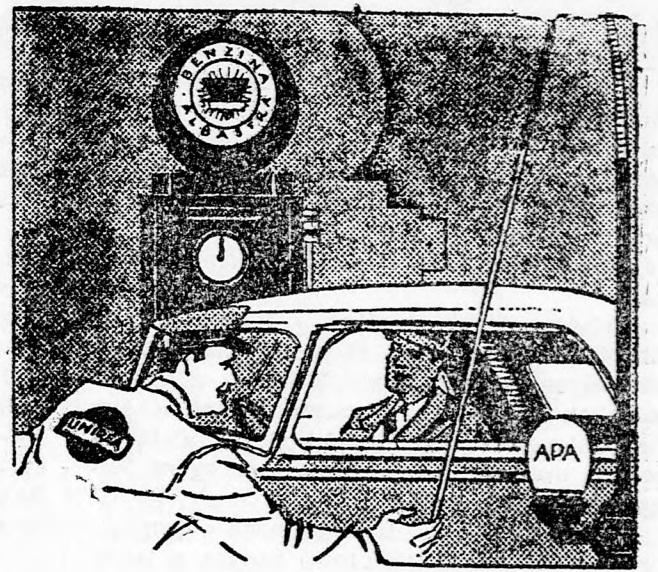
Egy orvosnő drámai öngyilkossága Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Drámai öngyilkosság történt az éjjel a fővárosban. Dr. Nusa Zambru asszony, aki a Delavrancea-ucra 57 számú házban lakik, nagymennyiségű sztrichnint vett be. Az orvosnő ismert alakja volt a bucuresti előkelő társaságoknak. Tettenek oka ismeretlen.

Csermely Gyula: A toprini nász, a magyar könyvnap egyik szenzációja. — Azonnal rendelve füzve 99 Lei, kötve 119 lej, később füzve f. 132 lej, kve 158 lej. — Csermely másik nagyhírű regénye: „Ámí két Miatyánk közt van” füzve 132 lej, kötve 158 lej Lepagenál Cluj. — Postán utánvétellel.

Rövid hírek mindenünnen. A franciaországi Turqustein közelében a Saar folyó völgyében kigyulladt és lezuhant egy francia katonai repülőgép. Őt tagu személyzete szénégett. — Indianapolisból jelentik, hogy elvi megegyezés jött létre a nagy amerikai fémipari vállalatok és a munkások képviselői között, aminek alapján 19.000 sztrájkoló veszi fel ma a munkát. — A fegyverkezésekhez szükséges nagy acélbeszerzések miatt az angol ipar acélhiánnyal küzd. Valószínűleg leszállítják a jelenlegi vámilletékeket az acél behozatalának elősegítése végett. — Az észak-arkai megfigyelő állomás jelenti, hogy a sarkvidéken 24 óra óta északi szél fúj és esik. A szél ereje állandóan növekszik. — A Strepy-Braquerie belga szénbányák munkásai ma reggel minden előzetes bejelentés nélkül sztrájkba léptek. A 2000 sztrájkoló 40 óras munkahét bevezetését követeli.

Ha az ETHYL-UNIREA KÉKBENZINT részesíti előnyben, gazdaságosabb üzemanyagot vásárol

Lehet hogy csodálkozik, ha a fenti állítást olvassa, mert köztudomású, hogy az Ethyl-Unirea kékbenzin 50 banival drágább, mint egy liter közönséges benzín. Mégis fenti állításunk tökéletesen igaz és magyarázata igen egyszerű:

Az Ethyl-Unirea kékbenzin több kilométert ad literenként, tehát nemcsak fedezi a különbséget, de még jelentékeny megtakarítást is jelent.

A literenkénti 50 banival magasabb ár csak látszólagos, ha a megtett kilométereket számítja. Ténylegesen az Ethyl-Unirea kékbenzin sokkal gazdaságosabb. De az Ethyl-Unirea benzín által elért megtakarítás másutt fekszik.

Az ETHYL-UNIREA KÉKBENZIN az UNIREA szivattyúk egyik fő vonzóereje. Ugyancsak UDVARIAS ÉS GYORS SZOLGÁLAT, VIZ a hűtő számára és automatikus LEGSZIVATTYU INGYEN áll az autók rendelkezésére akik ezeket az állomásokat meglátogatják.

Mint ahogy antideetonás üzemanyag, csökkenti a motor vibrációit ami által a JAVÍTÁSI KÖLTSÉGEK CSÖKKENNEK.

Az Ethyl-UNIREA kékbenzin előnyei:

1. Könnyebben veszi az emelkedéseket.
2. Nagyobb sebesség.
3. Azonnali indítás.
4. Az ellenőrzött és megfelelő égés folytán csökken a motor kopása.

Sulyos repülőszerecsétlenség. Bucurestiből jelentik: Sulyos repülőszerecsétlenség történt tegnap este. Egy sportrepülőgép, amely Iasiból érkezett, leszállása pillanatában kigyulladt. A gépben ülő Cretzu mérnök könnyebben, felesége sulyosabban megsebesült.

Bártfa-fürdő (Bazdejov Küpele Csehszlovákia) a legolcsóbb gyógy- és nyaralóhely. Vasasvizek, mórforrások, modern inhalatórium, vizgyógyintézet, melegvízi strandfürdő, sportolás, szórakozások, stb. olcsó nyaraló és gyógykezelések, teljes napi penzió már 25 ck-tól kapható. Szigorú ort. kóser Bierman vendéglő, kintű konyha, kívánatra diétás ellátás. — 66 százalékos vasuti kedvezmény. — Prospektust küld a Fürdőigazgatóság.

Kovács Imre: A néma forradalom a legújabb könyve annak a szenzációs új műfajnak, amely Illyés Puszta népevel (Lej 113) indult, Szabó Tardi helyzete (92 lej), Féja: Viharsarok füzve 139 lej, kve 165. Erdei: Futóhomok (füzve 139, kötve 166) és most Kovács: Néma forradalom (füzve 119, kötve 158) követte. — Postán utánvétellel küldi Lepage, Cluj. Kérjen teljes jegyzéket.

TURISZTIKA

A Haggibor Sportegyesület turisztaszakosztálya f. hó 4-én, vasárnap gyalogkirándulást rendez Kolozsvár környékére, kedvező idő esetén fürdészel egybekötve. Indulás a klubház elől, Str. Memorandului 13, reggel fél 8-kor. Vendégeket szivesen lát a vezetőség. A Haggibor Hanoar kéri tagjait, hogy a kiránduláson vegyenek részt.

Megkezdődtek az általános választások az ír szabadállamban. Dublinból jelentik: Az ír szabadállamban ma általános választások vannak. 138 mandátumért 254 jelölt küzd. A szavazatok összeszámolása csak pénteken lehetséges és eredmény szombatra várható.

Halasy Nagy József: A filozófia kis titkai. Pompásan megírt, közérthető bevezetés és összefoglalás. 264 lap, vászonkötésben, nagy alakban most azonnal rendelve könyvnapon 99 lej, néhány nap múlva már 198 lej Lepagenál, Cluj. — Postán utánvétellel.

Davila Mozdó

Ma és a következő napokon szovjetfilm:

CIRKUSZ

Az orosz filmgártás legtükrösebb produkciója. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 óraker. Helyárak: 15, 20 és 24 lej minden bélyeggel együtt.

Yvek ratok tációk

RNITAS

Részvénytársaság
Cluj, Str. Baroz
Telefon: 8-81.

MUSORA:
okon: Cirkusz, Az legtükrösebb produkció kezdete: 3, 5, 7 és 9 óraker minden bélyeggel együtt.

UJ KELET Legújabb hírek

A lengyel lapok Károly király látogatásáról

(Elsődolali cikkünk folytatása)

A lengyel lapok első oldalukon közlik az uralkodó lengyelországi látogatásáról kiadott hivatalos közleményt. Az egész lengyel sajtó megállapítja, hogy a román-lengyel viszonyt szorosabbá fűzték és hogy a két követségnek nagykövetségi rangra való felemelése kifejezésre jutása a barátságos kapcsolatoknak.

Öfelsége Károly király — írja a Polska Zbrojna — többet ért el, mint várható volt. Személyes varázssal meghódította a lengyel szívet. Az Express Poranny szerint néhány napos lengyelországi tartózkodása alatt a román uralkodó meghódította az egész lengyel nemzetet.

Károly király és Mihály vajda lengyelországi látogatásának utolsó napján a lapok

hosszu beszámolókat közölnek a krakkói újságokról. A sajtó egyhangulag megállapítja, hogy a lengyel-román szövetséget szorosabbá fűzték és döntő módon kifejezésre juttatták a nagykövetségek felállítását. Az Express Poranny ezeket írja: „Néhány napos lengyelországi tartózkodása alatt Károly király Öfelsége meghódította az egész lengyel nemzetet. Személyes varázsa, egyszerűsége, katonai bátorsága, amiről a birodalmi gyakorlatokon tett bizonyosságot, meghódították mindenki szívét.

— Ma, amikor a román uralkodó elhagyja az országot, teljes szívből kívánunk jólehet Romániának, amelyet multhatlan barátság és szövetség fűz Lengyelországhoz.

Szankciók a demokrata ügyvédek ellen

Grigore Filipescu biztosra veszi, hogy ősszel a nemzeti parasztpártot hívják hatalomra

Bucuresti, július 1. A konzervatív párt bucaresti szervezete előtt Grigore Filipescu, a párt elnöke, tartott hosszú exozét a kül- és belpolitikai helyzetéről. Kijelentette, hogy véleménye szerint a jelenlegi francia kormány és parlament négy évig fogják irányítani a francia politikát. Az ország életére le fogja gyúrni a felmerült nagy pénzügyi nehézségeket.

A belpolitikai helyzetről Filipescu ezeket mondotta:

— Mivel sok szó esik az úgynevezett ősi lejáratról, kérem vegyék tudomásul, hogy vannak őszök, amelyek korán és vannak, amelyek későn állnak be. Az a benyomásom, hogy ezidén az ősz korán fog beköszönteni. Egyébként bizonyosra veszem, hogy a nemzeti parasztpárt fog megbízást kapni a hatalom átvételére.

Az ilfovi megyei tanács ülését július 3-án hívták össze. A Dimineața szerint a liberálisok hiába számítanak arra, hogy a nemzeti parasztpárt távol fog maradni a gyűléstől és ennek alapján feloszlatják a tanácsot. A nemzeti parasztpárt fővárosi tagzata egyébként kategórikusan cáfolja a hírt, mintha

dr Lupu lemondott volna a tagozat elnökségéről. Ellenkezőleg: Lupu dr minden idejét a tagozat alapos megszervezésének szenteli.

Az egyik déli lap azt a hírt közölte, hogy C. Bursan hunyadi liberális képviselő, a hadügyminisztérium költségvetésének előadója, lesz Románia varsói nagykövete. Bursan kijelentette ezzel kapcsolatban az Adeverul munkatársa előtt, hogy a demokrácia és a hunyadi szavazók nagyköveteinek érzi magát és az is marad.

Bucuresti, július 1. Az ilfovi ügyvédi kamara ma délután hozott határozatot Ion Filipescu ügyvéd feljelentése tárgyában, aki Ion Vladescu, Romulus Georceanu és Dem. Dobrescu kizárását kérte az ügyvédi kamara tagjai közül. A fegyelmi tanács Ion Vladescu kilenc hónapra, Georceanun egy évre felfüggesztette ügyvédi jogainak gyakorlásától, ami pedig Dem. Dobrescut illeti, az ő kérdésében felfüggesztették a döntést Soare ügyvéd kérdésének elintézéséig, aki Dobrescunak az ügyvédi kar tagjai sorából való törlését kérte azon a címen, hogy nem gyakorolja többé az ügyvédi foglalkozást.

Mussolini cikkében nyíltan bejelenti, hogy nem hajlandó a spanyolországi olasz önkéntesek visszahívására

Az angol és francia kormányok erőfeszítései a benemavatkózási egyezmény fenntartására

London, július 1. (Rador.) Angol politikai körökben azt állítják, hogy a francia és angol kormányok erőfeszítéseket fognak kifejteni a benemavatkózási egyezmény fenntartása érdekében, még ha az ellenőrzéssel végül is fel kellene hagyni.

A Havas Londonból úgy értesült, hogy az angol kormány több tagja élénken demonstrál azon terv ellen, hogy a valenciai és salamancai kormányokat hadviselő feleknek ismerjék el. Ezen miniszterek határozott álláspontjára tekintettel, a kérdés rendezését elhalasztották.

Valenciai jelentés szerint két ismeretlen nemzetiségű hadihajó demonstrált tegnap a Baleari szigeteken lévő Lamonra erőd előtt. A nemzetvédelmi minisztérium értesítést kapott a Baleari szigetek parancsnokától, hogy egyik hajó 12 mérföldnyire tartózkodik a parttól, a többiek távozóban vannak.

Római jelentés közli, hogy a Popolo d'Italia ma névtelen cikket közöl, aminek megjelenését azonban előre jelezte az olasz sajtó és amit Mussolininak tulajdonítanak.

A cikk címe: „Az önkéntesek és London” és az olasz álláspontot ismerteti a spanyolországi önkéntesek visszahívására

vonatközlő. Ez a visszahívás lehetetlen az olasz önkénteseket illetően, mert azok nem függenek az olasz kormánytól. Nem a kormány küldte őket, hanem beléptek a spanyol felkelők haderőinek soraiba és Franco tábornoktól függenek. Egyedül a spanyol generalissimus mentheti fel őket erkölcsi kötelezettségük alól. Az olasz kormány nem teheti ezt és nem is fogja tenni. Egyébként, — folytatja a cikkíró — a benemavatkózás kérdése mese. Valójában önkénteseket, tiszteket és katonákat, fegyvereket és repülőgépeket, löszert és nyilvánosan összegyűjtött pénzt küldtek Angliából. Olaszország tiszteletben tartotta a benemavatkózási egyezményt, Anglia és Franciaország szegték meg azt.

Meir Grossmann kolozsvári előadása

Ciuj, július 1. Vasárnap reggel érkezik Kolozsvárra Meir Grossmann, a cionista állampárt vezére. Látogatása nem párhíveinek, hanem a kolozsvári zsidóságnak szól. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Capitol-mozgóban nagyszabású politikai előadást fog tartani M. Grossmann: „Mi lesz Palesztina sorsa” címmel. Az előadás iránt rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Erélyes tiltakozásra kapott megbízást a moszkvai japán követ az Amur-folyón történt incidens miatt

Japán minisztertanács előtt az incidens ügye

Tokió, július 1. (Rador.) A japán külügyminisztérium utasította Japán moszkvai követét, hogy erélyes formában tiltakozzék az orosz külügyi népbiztosságnal az Amur folyón történt incidens ügyében.

A Reuter tokiói jelentése szerint a Hochi Simbun című japán lap úgy értesült, hogy a japán kormány ma rendkívüli minisztertanácsot tart, amelyen a mandzsurorosz határincidenssel fog foglalkozni.

Moszkvai jelentés szerint a Tass ügynökség közleménye, amit az amur-i incidensről adott ki Blagoveszenkioból van keltezve. A jelentés szerint Sitacevski szigete közelében az Amur folyón június 29-én egy japán-mandzsurorosz ágyúmaszár tűz alá vett egy orosz határállomást. Az orosz

határőrök puskatüzrel válaszoltak, mire a japán-mandzsurorosz ágyútüzrel felelt és kárt tett egy a part mellett horgonyzó orosz naszádban. Ennek két matróza életét vesztette, három megsebesült. A japán-mandzsurorosz naszádot azután sikerült ártalmatlanná tenni és orosz partra vontatni.

A japán hadügy- és külügyminisztériumok megbízottai ma délelőtt kijelentették, hogy a japán kormány mindenképpen áll a legutóbbi amur-i incidens lokalizálási és továbbra is várakozási álláspontra helyezkedni.

Párizsból jelentik, hogy az összes lapok feltűnő helyen közlik híradásaikat a japán-orosz incidensről, amit igen súlyosnak tekintenek. Kommentároktól azonban tartózkodnak a lapok.

A magyar parlament megszavazta a kormányzó jogkörének kiterjesztéséről szóló javaslatot

Budapest, június 1. (Rador.) Az MTI jelenti: A magyar parlamentben ritkán előforduló egyhangú döntést hozott ma a képviselőház, amikor elfogadta a kormányzó jogkörének kiterjesztésére vonatkozó javaslatot. A szavazás ünnepi külsőségek között ment végbe, a szociáldemokraták kivételével az összes képviselő jelen volt. A javaslat megszavazása után Darányi miniszterelnök kijelentette, hogy a ka-

mara egyhangú állásfoglalása legfényesebb bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy az alkotmányos törvényhozás tényezői ma is, mint hajdan, képesek a nemzet jövőjére döntő kérdéseket a magyar nemzeti történelem tradícióhoz méltóan megoldani. A kamara határozata a nemzet egyhangú magatartását fejezi ki. A miniszterelnök ezután méltatta Horthy kormányzót, akit hosszasan megéljenztek.

A román piac semmilyen formában nem fogja megérezni a francia frank leértékelését

A francia szenátus is megszavazta a pénzügyi felhatalmazási törvényt, mely után megnyitották az értéktőzsdét

Bucurestiben szerdán öt lejért árulták a francia frankot

Párizs, július 1. A szenátus 167 szavazattal 82 ellenében megszavazta a pénzügyi téren való felhatalmazási törvényt.

Ennek kapcsán ma a kormány elrendelte a részvénytőzsdé megnyitását. Mérétkadó körökben kijelentik, hogy az 1936 októberi pénzügyi törvény módosítása egyáltalán nem jelent egyet az egalitási alap megszüntetésével, amely a jövőben is megmarad.

Ma délelőtt Chautemps elnökletével minisztertanácsot tartottak, amely több, mint két óra hosszat tartott. Delbos ismertette a külügyi helyzetet, majd megállapodás jött létre abban a kérdésben, hogy mely javaslatok napirendre tűzését fogja kérni a kormány a kamarától.

Egyidejűleg jelentik Párizsból, hogy a kiskereskedők és kisiparosok szövetsége, amely több, mint 140.000 tagot számlál, köztük számos szálloda- és kávéháztulajdonos is, arra kérte ezen tagjait, ne zárják be július 3-án helyiségeiket, mint tervezték, mert a sztrájk oriaszi károkat okozna a francia kereskedelemnek, amikor éppen az idegenek százezrei kezülnek Franciaországba, hogy mevetkintsék a nemzetközi kiállításra.

A Banca Nationala tanácsa a francia frank leértékeléséről

Bucuresti jelentés szerint a Banca Nationala igazgatótanácsa ma összeült, hogy a franciaországi pénzügyi jellegű események folytán előállott helyzetet tanulmányozza és azon kihatások lehetőségeit megvitassa, amiket ezek az események gyakorolhatnak a román pénzügyi piacra.

Az a meggyőződés alakult ki, hogy a román piac semmilyen formában nem fogja megérezni a francia válságot. A ma kapott távirati jelentések szerint az angol font paritása 125 francia frank lesz.

A leértékelésnek nem lenne befolyása az állampapírookra, mert azokat aranyfedezet mellett bocsátották ki. Nem fog Románia veszteséget szenvedni a clearing diszponibilitást illetően sem, amely igen alacsony. Veszteségek keletkezhetnek a Franciaországban lévő letéteknél, de azok sem lehetnek jelentékeny összegek. Kár csak azon kereskedőket és iparosokat érhetné, akik az eddigi frank árfolyamon eszközöltek rendelkezéseket Franciaországban, s amiket leszállítottak.

Mitita Constantinescu bankkormányzó ma Cancioov pénzügyminiszterrel tárgyalta a külkereskedelmi rendszer módosításáról és a francia frank leértékelésének a román hadianyagrendelésekre és kereskedelmi cserereformálomra való kihatásáról. Szóba került azon hitelek kérdése is, amiket a Kisiparos Hitelintézet és a Mezőgazdasági Hitelintézet rendelkezésére kell bocsátani.

Párizs, július 1. (Rador.) Csütörtök délelőtt 10.25 órakor a fontot 123.25—124-éi jegezték, a dollárt 24-éi, 11.45 órakor a font árfolyama 125.25, a dolláré 25.30 volt.

Bucuresti, július 1. A bucaresti feketetőzsdén ma reggel valóságos pánik uralkodott. A devizák titkosai a francia frankot hat lejjel kezdték a piacra dobni. A frank ára később öt leje esett vissza. Rendkívül élénk üzleti forgalom fejlődött ki, miután a feketetőzsdé összes ismert oszlopai nagymennyiségű francia frankkal szerelték fel magukat az utóbbi időben, hogy a nemzetközi kiállításra induló kirándulókat kielégíthessék.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomdája Ciuj, Strada Baron L. Fog 11. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Taxa postale plătute în avans No. 224713/9
10. Telefon: 1
Havonta 110,
évre 600, egé
földre: Havon
félévre 12, egé
detések díjaz
KELET” a t
zsídóság egyet
ja. Cikkreink
torrás megjelö

A nemzsidó a zsidó sajtó

Egy bucaresti követett el.
Tisztán nem z
tani okok vez
gyilkosság felé
Késztelenül
indokolja, Megi
Azzal indokol
nak nézték és e
Például gázlár
tani állítólagos
Tragikus törté
gikus, mert ez
zessel és biztos
sát, amint az a
mivolt önthet
Semmiesté
minden fiatal z
pályáján elind
dályként fog ut
Moort azonba
hogy zsidó lett
hogy öngyilkoss
Tragikus élete
Szép Efnének
szellemes monda
resztényt be ke
nak és megszün
Moor Antal n
„Zsidóságának
mánya, hogy főb
Sajnos, az ant
szinik meg. Ne
lem elkészeredt
a zsidókon, mer
követett el.
Igy tehát a dr
Moor Antal tem
nem marad más
gyunk, hány ezr
akadályoz és m
nak lenniük, ne
a zsidó életet a
nehéz...

Egy más je

A jelentkezés
azért mégis csat
bátor hang, vagy
a nagy éjszakába
A göttingai es
szül. Fennállása
ünnepi mostaná
lág valamennyi
nem biztos, —
hogy a meghivot
Göttingaó, am
nagy a tekintély
is: a Harmadik
letileg egész biz
szellemében is?
tük az angol egy
tosan meg tudni.
hívás elfogadása
kérdést tisztázn
Az angol egye
például: él-e még
Nem valami g
a nevezetes Göt
egyetemi tanár
ezelőtt szembes
diktaurájával,
Rendszerevel és
Ratikus alkotmá
engedett egy tap
Göttingai Hét sz
amely nem tartó
szolgának, enged
nak, hanem sze
bürtön és a vér
zisztenciát, egyé
kázatava követel
mányt, a demok
vészt és a tani
mindenken alapj
ben szabadságát
ben szabadságát
Az angol egye
Mert az angol e
tudják, hogyha
akkor nincs még
dik Birodalomban
Hotok szelleme, v